Tg.-Mureș, RAM.

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

7

JOI, 15 FEBRUARIE 1968, ANUL II

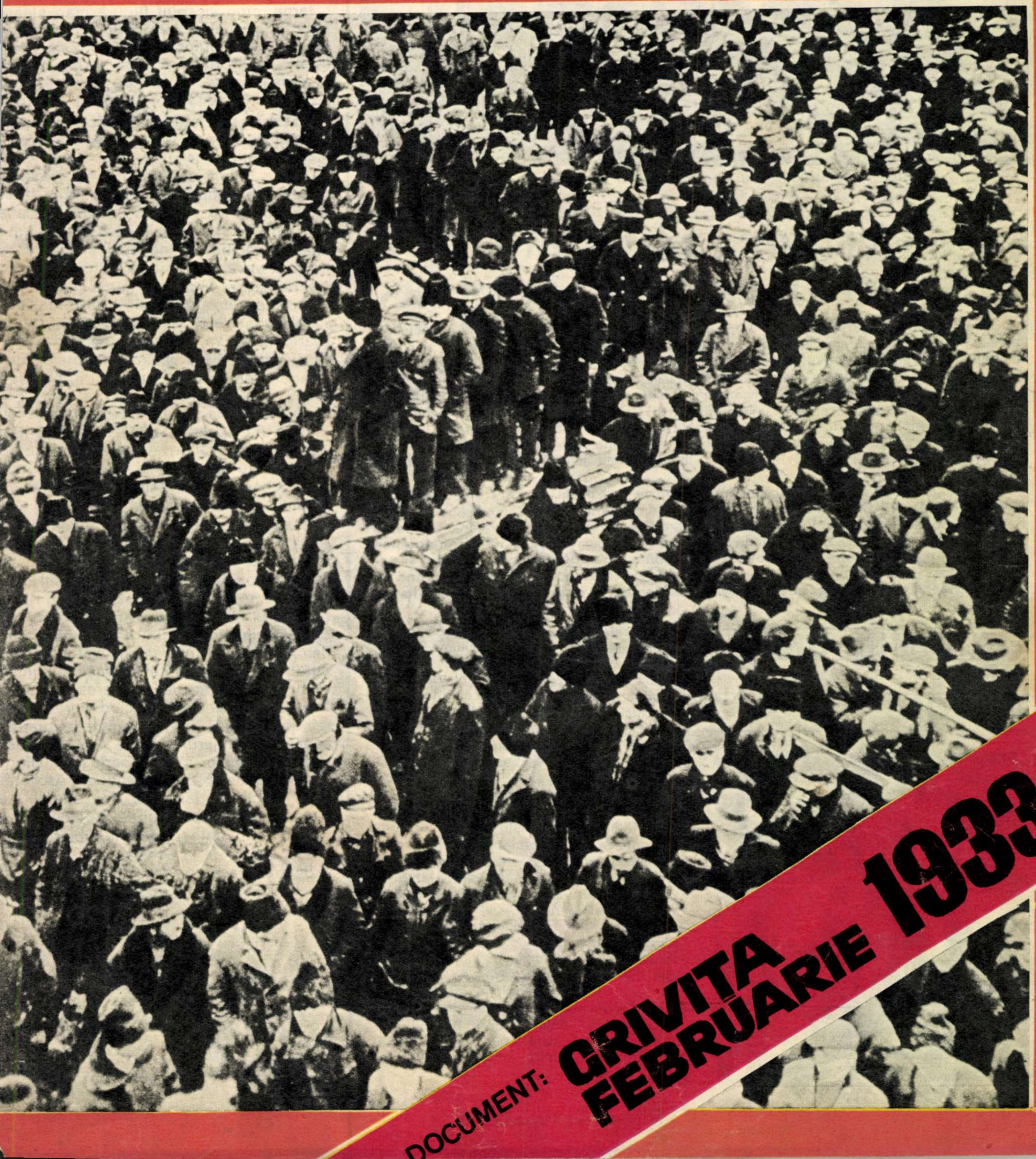

DOCUMENT: GRIVITA FEBRUARIE 1933

Tinerii fac o călduroasă primire tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți conducători de partid sosiți la Consfătuire.

CONSFĂTUIREA PE ȚARĂ A UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Frații noștri mai mari — uteciștii. Aplecați cu gravitate pe planșetă, mînuind cu iscusință maneta strungurilor moderne, sau punînd la lucru pe ogoarele țării hergheliile de cai putere ale tractoarelor, sînt prezenți oricînd și oriunde, alături de cei vîrstnici, dăruindu-și toată energia lor creatoare măreței opere de construire a socialismului în patria noastră. Pentru ca experiența valoroasă în muncă să fie fructificată și mai bine, iar formele și metodele bune de activitate să fie generalizate, recent a avut loc la București **Consfătuirea pe țară a Uniunii Tineretului Comunist** care, printr-o largă confruntare de păreri, a stabilit măsuri practice pentru îndeplinirea sarcinilor ce revin organizațiilor U.T.C. în lumina hotărîrii plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967, privind îmbunătățirea activității educative în rîndurile tineretului.

În ultima zi a lucrărilor, primit cu aplauze puternice și vii ovații, a rostit o amplă cuvîntare tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU,** care a adus Consfătuirii salutul Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Vorbind despre tînăra noastră generație, secretarul general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al R.S.R. a spus: «**Ne exprimăm convingerea că tineretul patriei noastre se va dovedi la înălțimea încrederii pe care partidul și poporul nostru o are în tînăra generație! Vom putea privi cu încredere viitorul, știind că avem un tineret care își va face datoria față de patrie, față de națiunea noastră socialistă**».

EROISMUL UNUI BRAV POPOR

La ora cînd revista noastră pleacă în tipar, agențiile de presă din întreaga lume continuă să transmită știri despre vijelioasa ofensivă declanșată pe întregul teritoriu al Vietnamului de sud de către forțele patriotice pe toate fronturile, inclusiv delta fluviului Mekong. Trupele armatei de eliberare au pătruns în numeroase centre urbane printre care și Hue, oraș cu 100 000 de locuitori, vechea capitală imperială pe a cărei citadelă (aflată în mijlocul orașului) a fost înălțat steagul Frontului Național de Eliberare. De asemenea, trupele patriotice s-au angajat în lupte înverșunate cu unități ale armatei saigoneze și americane pe străzile Saigonului, capitala sud-vietnameză unde, ca și pe alte fronturi, armatei de eliberare i s-au alăturat mii de patrioți, săvîrșind fapte de eroism legendar.

Numai în șase zile au fost scoși din luptă 50 000 de militari inamici, au fost distruse 1 500 de avioane, 4 000 de vehicule, o cantitate enormă de echipament militar.

Bătăliile purtate pe toate fronturile din Vietnam de către forțele patriotice, atacurile înverșunate din ultimul timp, încununate de succes, dovedesc încă o dată voința de neclintit a poporului vietnamez care luptă cu eroism împotriva agresorilor, pentru unificarea țării și independența națională.

FĂNUȘ NEAG

GRIVIȚA ROȘIE

Iarna, cînd viscolul flutură mari steag
albe, în februarie, sărbătorim legendara
tălie a muncitorilor de la Atelierele Grivi
intrată în istoria neamului, scrisă cu sîn
și scrisă cu foc. În zorii de plumb ai anu
1933, cînd peste lume începea să urce trop
tul cizmei fasciste, la Grivița, comunis
români intrau în marea încleștare a luptei
clasă, sfințind cu sînge visele unui pop
Grivița e tîmplă de istorie, pînă dincolo
moarte și de timp. Spui Grivița, și spui birui
ță, împlinire și vitejie. Pe toate ciocane
care-au izbit în poarta durerii și a urii, și
spart-o, făcînd loc nădejdii și luminii, s
întipărit cuvîntul dreptate. Bătut în fier pe
tru nemurire și pentru faima neamului
pe aceste meleaguri, cuvîntul arde înalt în s
fletele noastre și știu că aripa lui, triumf
toare, mereu va colinda pe cerul deschis
țării, împletită cu glasul clopotelor de
Dragomirna, înfrățită cu vulturii, cîntînd
brazii și cu grîul îndoit de vînt.

Luptele de la Grivița — vîrf al mîndriei
istoria unui popor neatîrnat — înfrățite
bătălia petroliștilor, a celor ce scot d
adîncuri aurul negru, și purtate cu îndoi
înverșunare în anii negri ai împotrivirii,
izbîndit plenar în august 1944.

Timpul de luptă a intrat în timpul creați
— și peste Grivița, gîndul nostru se arc
iește ca o poartă a sărutului. Din noapte
veche, ruptă de împușcături, glasul siren
ce-a chemat la luptă, răsună adînc și vibran
Sub cerul liber, boltit peste cuceririle orîn
duirii socialiste, Grivița roșie își cîntă imn
demnității. În trupul străzii, bătut de vînt
curat al Bărăganului, și de pașii mulțimii d
muncitori ce trec pe sub fereastra mea î
fiecare dimineață, aud urcînd mereu un cîn
tec al bucuriei — și-n nopți de februarie c
aceasta, cînd gerul imprimă povești în lucră
tura balcoanelor și în scoarța copacilor,
flacăra albastră din cazangeria Atelierelo
se proiectează fantastic pe geamul odă
mele, și peste zăpada hîrtiei, aud cum trenu
rile dau spre adîncurile țării bubuitorul gla
al ciocanelor de la Grivița.

Și știu că acesta e glasul istoriei și că tim
de aur s-a deschis peste România.

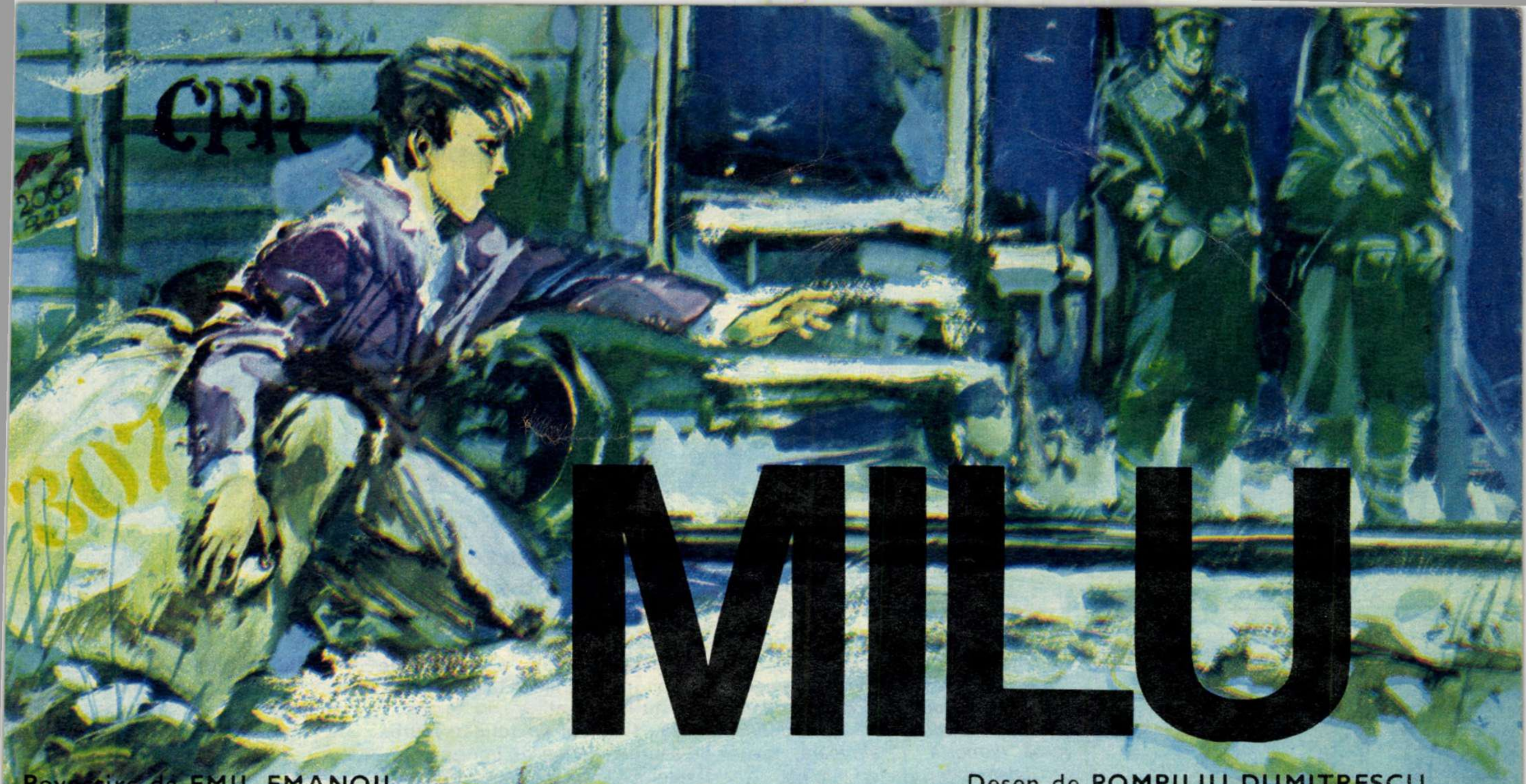

MILU

Povestire de **EMIL EMANOIL**

Desen de **POMPILIU DUMITRESCU**

Crivățul rece a lui Făurar sufla uscat și băiatul, aplecat mult în față, înainta tăcut. Uneori, cînd ciubotele grele i se împiedicau în bulgării de gheață, se oprea și fornăia încet, abia auzit de sub gulerul ros al paltonului: «Haida, hai!...» Erau niște vorbe pe care le prinsese de la nea Mitrache, camionagiul cu care împărțea zilnic pîinea pe la casele oamenilor. El, Milu, cunoștea toate rosturile: unde și cîtă pîine să lase, unde să ia banii pe loc și unde să treacă datoria cu chimic pe ușița dubei... Îl știau de acum toți și-i știa pe toți în cartierul acesta de case mici, sărace în care trăiau ceferiștii de la Ateliere. Nea Mitrache le lăsa, de ani și ani, cîte trei și cîte patru pîini. De la Crăciun încoace însă toți voiau pe datorie.

— Nu-s bani, nea Mitrache, nu-s bani! se văitau femeile.

— Da' cum, mă creștini, nici de pîine?!

— Nici de pîine, nea Mitrache, nici de pîine... Au tot jefuit domnii din prăpăditul de salar al rumânilor noștri, că am ajuns să ne moară copiii de foame.

Uneori, femeile, dacă vedeau și vedeau că nea Mitrache rămîne surd la rugămințile lor, și nu le mai dă pe datorie, săreau liotă pe dubă și scoteau pîinea de și-o împărțeau singure. Nea Mitrache mormăia atunci de sub șuba grea, mițoasă: «Haida, hai!...» dar nu se clintea de pe capră; abia cînd gîndea el că treaba e gata își netezea mustățile și necheza lung și subțire, ca un cal; apoi, prefăcîndu-se supărat, striga:

— Încaltea, dacă tot ați luat pînea, pe tăbliță v-ați scrisără?

Femeile atunci își descrețeau frunțile a zîmbet:

— Scris, n-ai grijă!... Ne-a trecut Milu!...

— Haida, hai! mai striga camionagiul lung, și dădea bice calului.

La început, Milu nu pricepea de fel jocul lui nea Mitrache, adică de ce sta așa, de pomană, cînd femeile goleau duba de pîine, și nu chema un gardian, ceva... Pînă într-o zi cînd camionagiul, măsurîndu-l îndelung pe sub streașina sprincenelor lui sure și stufoase, l-a lămurit:

— Adicătelea, ce-ai vrea tu? Adicătelea să chem vardistul?... Că m-au atacatără femeile?... Că-i una, că-i alta... Păi dacă n-au! C-ai văzut, cînd au plătesc! Și-apoi, nu le treci tu, cu chimicu', pe ușa dubei — care și cît are de plată?

Acum crivățul sufla uscat, peste zăpada căzută în ajun. În calea Griviței, Milu o coti spre Ateliere. Duba lui nea Mitrache îl aștepta lîngă cimitirul Sf. Vineri. Se urcă pe capră, lîngă camionagiu și-apucă el grăbit, hățurile. Strînsă dintr-o dată, gloaba bătrînă și slăbănoagă o porni într-un trap mărunt, dar apoi se domoli. Oamenii treceau grăbiți, cu capul coborît mult între umeri, cu chipurile arse de ger; pe celălalt trotuar, pe partea Atelierelor, înveliți în mantale și-n vînt, trebăluiau pîlcuri numeroase de jandarmi. Nea Mitrache se zgribuli și mormăi spre băiat:

— Stau și-i păzesc pe oameni ca pe hoți... Pe-o noapte ca asta... Știi, ăla înaltu, slabu', de la cuptoare! Cocătorul ăla!...

Milu se uită și el spre jandarmi, apoi încet, parcă temîndu-se să nu-l audă careva, întrebă:

— Nea Stere!?

— El! Zicea că să te las pe tine să duci sacii cu pîine, că tu știi, cică, să te strecori pe sub nasu' jandarmilor.

Curind, soldații nu se mai zăriră: rămăseseră departe, în urmă. Milu opri duba ușor lîngă gardul Atelierelor, sări sprinten pe trotuar, desfăcu larg ușile de tablă, de la spate, și aroma plăcută de pîine proaspătă, caldă năvăli în stradă. Trase un sac cu pîine, se uită în lungul străzii, apoi și-l aruncă în spinare. Era greu. Era greu și Milu, care cărase adesea greutăți cu mult mai mari, de astă dată se simțea obosit. Dormise pe apucate — o oră, două; în rest, îi ajutase pe nea Stere și pe ceilalți să coacă pîine pentru Ateliere.

Începu să ningă; fulgi mari și pufoși, pe care nu-i vedea, dar pe care îi simțea cum i se lipeau pe față, reci. Aici, între linii, în spatele caselor înșirate de-a lungul căii Griviței, vîntul parcă nu mai sufla atît de tăios. Mergea greu, opintindu-se sub povara celor cincizeci de pîini și împiedicîndu-se adesea în pietrele terasamentului. Dinspre Grivița răzbăteau acum țignalele politailor și comenzile ascuțite ale maiurilor Grăbi pasul, dar greutatea sacului tot înapoi îl trăgea. Deodată, undeva, la dreapta, tresări o luminiță. În întunericul de smoală din jur, fu ca un fulger scurt. Înlemnit într-o așteptare încordată, băiatul desluși bocănitul a doi oameni care se apropiau. «O patrulă!» îi trecu prin minte, și începu să alerge, cocîrjat sub povară. Clădirile uriașe ale Atelierelor se profilau, nu prea departe, negre.

— Hei, e cineva acolo?!

Glasul îl împietri iar locului. Ușor, se opinti, puse sacul jos lîngă buza terasamentului, apoi se tupilă și el. Întors acum cu fața dincotro venea primejdia, se simțea parcă mai sigur pe sine, mai puternic.

Pașii patrulei se auzeau tot mai aproape: bocancii cu ținte făceau să scrîșnească pietrișul presărat între traverse. Milu culese de jos o piatră; o piatră colțuroasă, mare. Avea să încerce un truc — poate prindea. Îl folosise, mic fiind, cînd mergea cu bunicul după vulpi, în Făgăraș. Și dacă vulpea, cît e ea de șireată, și tot s-a-nșelat!... Se încordă tot și aruncă piatra undeva spre stînga, dincolo de patrulă. Se iscă un zgomot ca și cînd cineva ar fi călcat greșit, prăvălind pe urmă un noian de pietre. Patrula se opri.

— Ai auzit? întrebă unul dintre ostași.

— Auzii.

Erau atît de aproape, încît băiatul avea senzația că, dacă ar întinde mîna, i-ar putea atinge. Dar mîna lui Milu se întinse pentru cu totul altceva; culese o nouă piatră, ceva mai mică decît prima, de i-o trimise pe urme. Atunci, ultima îndoială a patrulei se risipi. Armele pocniră în același timp și glasurile lor se uniră într-un lung și înfiorător «sta-aa-ai!...»

Milu își ridică din nou sacul cu pîine în spinare și o porni la drum, în vreme ce împușcăturile, tot mai dese, se pierdeau undeva, în spate. «De-acum, își spuse el, n-au decît să alerge și să tragă pînă or ajunge la Chitila...»

O aripă a uriașei porți de la Ateliere se urni greoaie. În aceeași clipă, două brațe îl ușurară de povară.

— Uf!... făcu el, cînd se văzu la adăpostul uriașei porți de oțel. Tovarășu' Vasiliu, e-aici?

— Aici, măi, aici! răsună un glas chiar lîngă el. Tu n-ăi fi fiind Milu, ai?!

— Ba, eu... surîse băiatul. Iaca, primul transport de pîine, trimis de muncitorii de la «Herdan», a sosit...

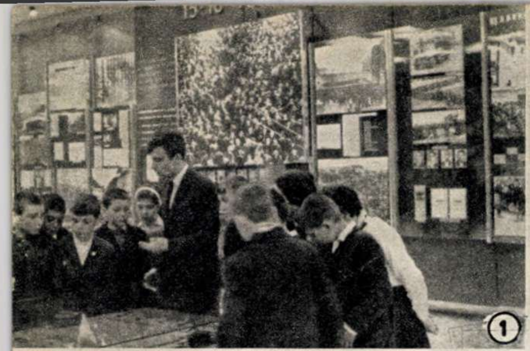
①

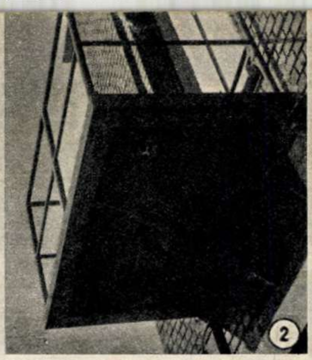
②

③

PERMANENȚA MEMORIEI

DOI MARTORI OCULARI, MAISTRUL **ȘTEFAN PÎRVU** ȘI ELECTRICIANUL **ION GHIȚULESCU** — ACTUALMENTE PENSIONAR, EVOCĂ PENTRU CITITORII REVISTEI NOASTRE ZILELE DE 15—16 FEBRUARIE 1933.

Ștefan Pîrvu: «*Șuierau gloanțele ca la război. Am văzut cum cad prieteni, cunoscuți...*»

Uzina Grivița Roșie, București. Iarnă. Februarie. Cu 35 de ani în urmă, pe unde calc eu acum, a curs sînge muncitoresc, însemnînd în cartea de aur a istoriei una dintre cele mai mari bătălii ale muncitorilor din România, împotriva exploatării, pentru democrație și independență națională. Poate că pietrele acestea sînt aceleași din care au ricoșat în pieptul greviștilor gloanțele cu șuierul lor metalic, purtător de moarte. Unele clădiri dăinuie încă de atunci. Unele s-au transformat mult. Au apărut altele noi. Uzina s-a modernizat, și-a mărit și și-a diversificat mult producția în ultimul timp. Fostele ateliere C.F.R. au rămas undeva, în amintire. Văzînd muncitorii aceștia grăbiți, printre care mulți tineri, cu un aer preocupat, ascultînd duduitul înfundat, tonic, al mașinilor sub presiune, privind norișorii de aburi șuierători ce se pierd pe acoperișuri în paloarea unui soare lăptos de februarie, cine și-ar putea închipui că aici lucrurile n-au stat așa de cînd lumea. Sîntem tentați să ținem minte mai ales evenimentele pe care le-am trăit noi înșine. Dar cititorul tînăr nici nu se născuse pe vremea acelor mari bătălii de clasă.

Reporter: *Pentru acest cititor mai ales, v-aș ruga să evocați cîteva din amintirile dumneavoastră în legătură cu acel incandescent februarie care a zguduit din temelii lumea moșierilor și a capitaliștilor.*

Ștefan Pîrvu *(păr alb, sidefiu, vorbă domoală, învăluitoare, grea de îndepărtate aduceri aminte. 41 de ani vechime la Uzinele Grivița Roșie).* Eu însumi pe atunci eram tînăr. Ce-aveam? Vreo 20 de ani. Ieșisem calfă și lucram la A.V M. (atelierele vagoane-marfă) și așteptam să mă ia toamna în armată. Atelierele de vagoane-marfă erau sub cerul liber...

Reporter: Dar era iarnă...

Ștefan Pîrvu: N-avea importanță. Ne înghețau mîinile pe ciocane. Ne încălzeam la focurile făcute în butoaiele de tablă. Opt sute de muncitori. Salariile erau foarte mici. Dar nu numai atîta. Din salarii se făceau tot felul de rețineri: curbe de sacrificiu, amenzi, împrumuturi. Iarna lui 33' era și o iarnă geroasă, aspră. Nu erau lemne. Pîinea se împuținase. Muncitorii, conduși de comuniști, protestau. Își cereau drepturile. Nu-i ascultau domnii. La 2 februarie a avut loc o grevă împotriva noilor scăderi de salarii, împotriva concedierilor. Ca să preîntîmpine noua grevă care se proiectase la Grivița, poliția a arestat în noaptea de 14 spre 15 februarie pe conducătorii ceferiștilor. Drept răspuns, îmi amintesc ca acum, muncitorii au declarat grevă cerînd eliberarea conducătorilor și respectarea drepturilor. Ne-am strîns cu toții în hala mare. Iar de acolo am pornit în fața direcției generale a atelierelor. Parcă văd: eram mii de oameni adunați aici, în curte. Delegații noștri se urcau la un balcon mai înalt și vorbeau. Mai există și acum balconul acela de țeavă de unde muncitorii își cereau drepturile. Pe la prînz a început să sosească armata în stradă. Ne-au somat să părăsim curtea. Dar n-a plecat nimeni. Ne încălzeam în jurul focurilor și-i ascultam pe delegați vorbind. În stradă rîndurile

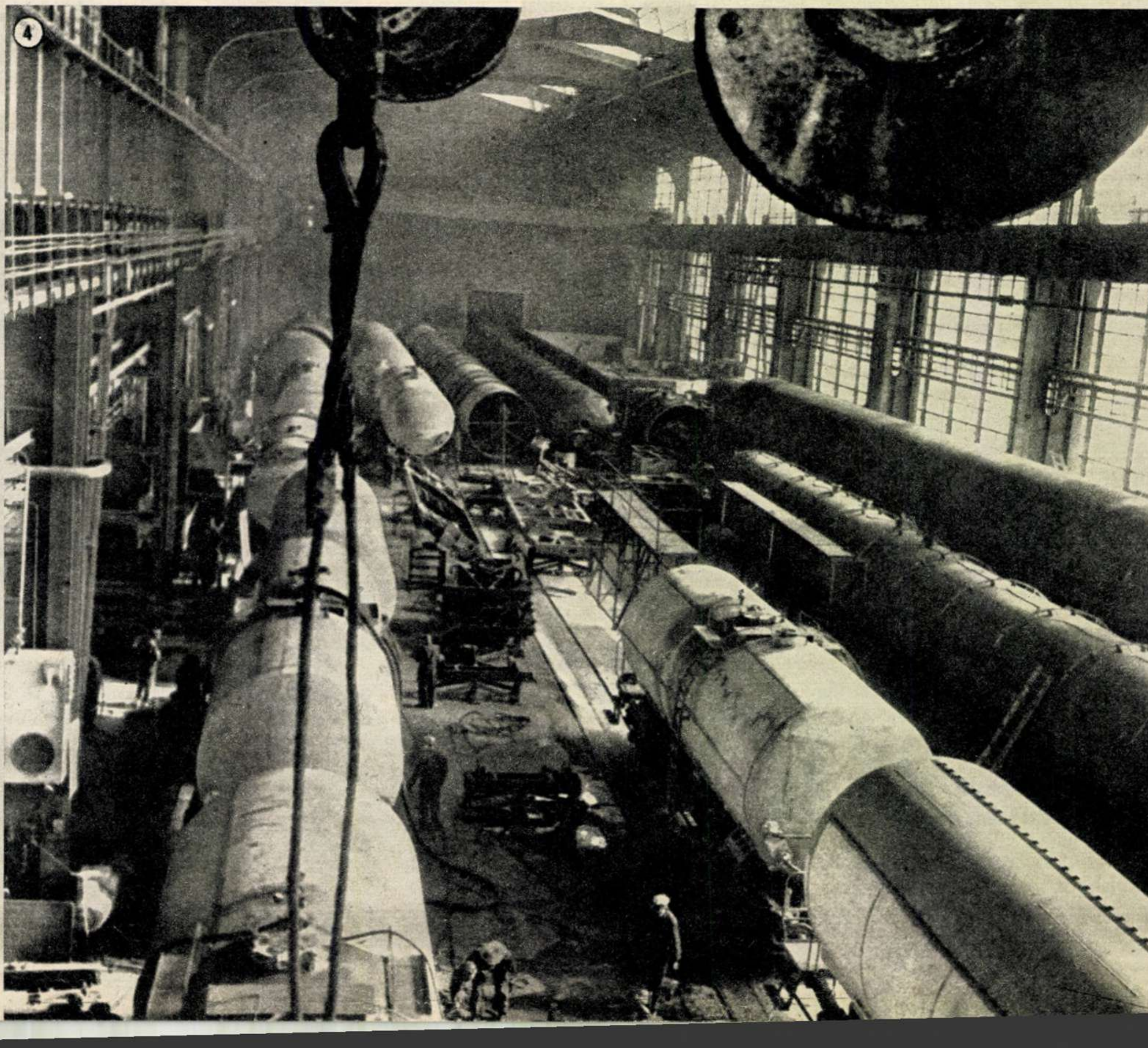
④

rmatei se îndeseau mereu. Se făcuse seară. Gerul crescuse. Ofierii ne somau să părăsim uzina. Dar cine se gîndea la asta? Noaptea au dat ordin soldaților să tragă Soldații au refuzat. Au adus jandarmii. Le-au dat să bea rachiu. Le-au ordonat: foc! Șuierau gloanțele ca la război. Am văzut cum cad prieteni, cunoscuți. Am încercat să-i salvăm. Apoi, cu încă trei inși, am fugit prin curtea atelierelor pînă la niște bandaje de roți de tren care, puse unele peste altele, formau un fel de puț. Am scos curelele, ne-am ajutat de ele și-am coborît acolo. Gloanțele nu mai conteneau. Tîrziu s-a lăsat o liniște de mormînt. Am ieșit și am pornit pitulați spre căminul de ucenici. Acolo, ucenicii din anul I și II erau ținuți închiși să nu ia parte la grevă. Am forțat ușa și ne-am pomenit înăuntru. «Culcați-vă repede la podea!» ni s-a poruncit. Ne-am culcat. Dar n-am avut răbdare. M-am apropiat ușor de fereastră, mi-am scos șapca și am privit afară. În jurul focurilor polițiștii se dezbrăcau de uniforme, își puneau haine civile și intrau în curtea uzinei, chipurile să stea de vorbă cu muncitorii, pe care cum îi zăreau, îi arestau. Pe urmă, ce să vă mai spun, se știe cum a fost... Cerusem pîine, ni se dăduseră gloanțe.

Mă uit la omul acesta din fața mea, albit de ani și de grele încercări, și caut să mi-l închipui cu 35 de ani mai tînăr. Cum arăta oare? Desigur, așa cum arată poate, feciorul lui acum, aproximativ la aceeași vîrstă. Cu o singură diferență: anul acesta băiatul lui Ștefan Pîrvu iese inginer, își pregătește proiectul de diplomă la Facultatea de construcții de mașini, în timp ce tatăl, la vîrsta lui... Cele două fete ale lui Ștefan Pîrvu au terminat și ele învățămîntul superior. Una este cercetător științific, cealaltă farmacistă.

De la uzina Grivița Roșie pînă în strada Tamponului nr. 3 n-am făcut mai mult de un sfert de oră.

Reporter: *Spuneți-ne, tovarășe Ion Ghițulescu, atunci cînd au tras jandarmii, dumneavoastră unde vă aflați?*

Ion Ghițulescu *(Mișcările vii. Privirile la fel. Dar de povestitor. Înainte de a intra ucenic la Grivița, în 1929, copil fiind, îngrijea caii și trăsura unui unchi din București. De dormit tot în grajd dormea. Îi făcuseră un pat deasupra cailor, ca să-i fie mai cald).* Cînd au tras? Eram în grupurile de muncitori de pe grămezile de nisip. Erau multe grămezi de nisip atunci, în curtea uzinei, iar noi ne urcam pe ele să vedem mai bine ce se întîmplă, să-i auzim pe cei care luau cuvîntul.

Reporter: *Cum ați reacționat cînd ați auzit împușcăturile?*

Ion Ghițulescu. N-am crezut. N-am crezut că au tras chiar în plin. M-am aplecat către cei care căzuseră lîngă mine. Credeam că s-au înfricoșat și le-a venit rău. Am dat cu mîna de sînge. Atunci am alergat spre hale. M-am adăpostit cu încă unul de-ai noștri lîngă o locomotivă. Peste puțin timp au năvălit jandarmii în curte și ne-au arestat. Ne-au scos în stradă și ne-au poruncit să ne culcăm pe caldarîm cu fața în jos și cu mîinile întinse. Erau sute de muncitori, întinși așa, la pămînt, pe un ger de crăpau pietrele. Cum încercam să ne mișcăm degetele înghețate, jandarmii săreau cu bocancii pe mîinile noastre. Curgea sîngele. Mulți dintre noi au răcit atunci și nu și-au mai revenit. *(În casă e o atmosferă caldă, intimă. Peste tot, pe unde te uiți, numai cărți. Cărți și fotografii. «Aceea de colo e a băiatului meu. E căpitan și student în anul V», ne lămurește gazda cu o justificată mîndrie. În sobă focul duduie cald, plăcut).*

Ion Ghițulescu: *«N-am crezut. N-am crezut că au tras chiar în plin...»*

Cordoanele de polițiști și jandarmi ocupau toată strada de la Podul Constanța pînă la biserica Sf. Vineri, precum și străzile din împrejurimi.

Interlocutorul nostru s-a oprit cu povestirea aici. Ce au urmat eroicelor evenimente de la Grivița din 1933, istoria a consemnat cu litere de foc în cartea ei nemuritoare. Vrînd să înăbușe lupta muncitorilor pentru libertate și dreptate socială, burghezia a înscenat conducătorilor proletariatului român unul dintre cele mai odioase procese ale vremii, condamnîndu-i la ani grei de temniță. La proces însă, care a stîrnit vii proteste în întreaga lume, acuzații au devenit ei înșiși acuzatorii societății nedrepte, bazată pe jaf și pe ură, care n-avea să mai dăinuie mult sub loviturile tot mai puternice ale luptei maselor muncitoare din țară.

Cei doi martori oculari, participanți la asemenea importante evenimente, au avut darul să ne apropie încă o dată mai mult acel februarie eroic, de foc și de sînge, căruia noi îi vom aduce recunoștința noastră mereu.

PETRE GHELMEZ

Foto 1: *În mintea și inima generațiilor care vin, recunoștința față de eroii de la Grivița va fi mereu vie.*

Foto 2: *«Mai există și-acum balconul acela de țeavă de unde muncitorii își cereau drepturile».*

Foto 3: *În lupta lor greviștii nu erau singuri. Familiile, prietenii, cunoscuții le aduceau hrană, îmbrăcăminte.*

Foto 4: *Utilajul modern produs astăzi la Grivița și-a cîștigat prestigiu atît în țară cît și peste hotare.*

Foto 5: *Verticală contemporană pe Calea Griviței.*

Panoramă pe zăpadă

de ION BĂNUȚĂ

Zăpada e un crin, și rău mă doare
de cad din cer cărbuni pe-o albă floare.

Cutezător în vis de-argint și aur
mă prind în bătălii cu-n vechi balaur.

Balaurul aruncă-n mine veacuri, —
sînt alb izvor din mii și mii de leacuri.

Am înălțat stindarde la Rovine,
la Turda, la Suceava... Și, în fine,

La Grivița, în Augustul minune,
din daci, romani, un corn uman să sune.

Zăpada e un crin, un imn de sînge, —
în ochiul meu de soare rîde, plînge.

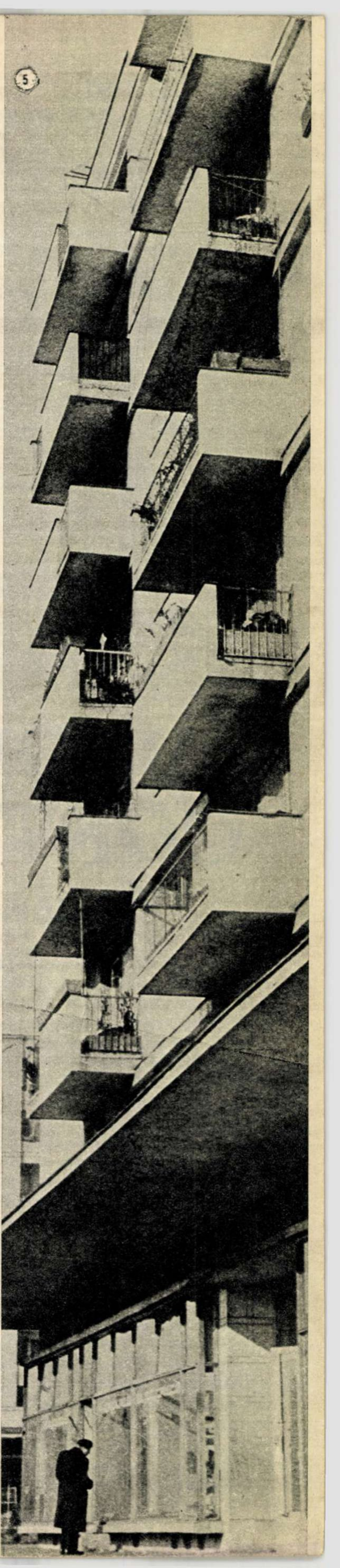

5

335 DE ANI DE LA NAȘTEREA MARELUI CĂRTURAR ROMÂN

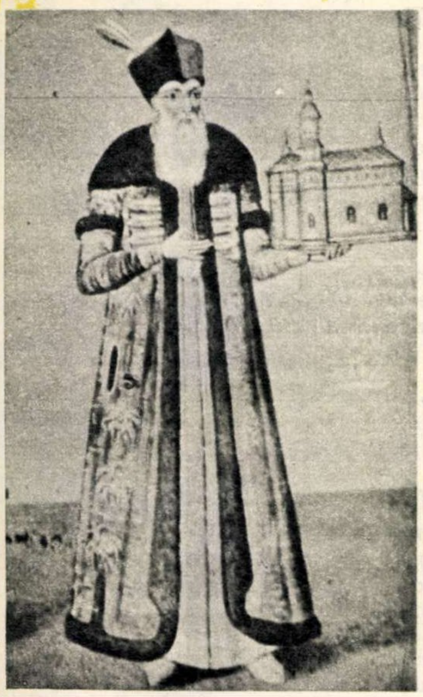

MIRON COSTIN

1633-1691

Fiu al hatmanului Iancu Costin — refugiat în Polonia, după uciderea lui Barnovschi Vodă — Miron Costin studiază cu interes și pasiune cele mai înalte școli umaniste, însușindu-și o cultură solidă, pe care este în stare s-o folosească încă din tinerețe, într-o serie de limbi, cum ar fi latina sau polona, în care cugeta și scria cu aceeași ușurință ca și în limba română. La vîrsta de douăzeci de ani se reîntoarce în Moldova. Urmează o perioadă cînd tînărul cărturar folosește orice prilej pentru a cunoaște temeinic, nu numai Moldova sa natală, pe care se pare fusese nevoit să o părăsească din fragedă pruncie, ci și Transilvania, Banatul, Maramureșul și Muntenia (Țara Românească). Se oprește, meditînd îndelung, în fața tuturor vestigiilor istoriei, cum face, bunăoară, în fața podului lui Traian («Cu ochii noștri am privit pragurile lui, prin apa limpede a Dunării...»). Cercetează limba locuitorilor, analizîndu-i temeiurile latine, și astfel i se naște în minte ideea pe care și-o va pune curînd în aplicare, de a scrie, la început «Letopisețul Țării Moldovei», continuînd în această direcție străduniile înaintașului său, Grigore Ureche, și apoi o importantă lucrare, cum este «De neamul moldovenilor, din ce țară au ieșit strămoșii lor», care trebuia să însemne în termenii de astăzi, de fapt, o monografie a originii comune latine a neamului românesc.

În Moldova, Miron Costin urcă repede, datorită calităților sale, toate treptele demnităților boierești, pînă la rangul de mare vornic, apoi de mare logofăt, păstrîndu-și însă, chiar în culmea celor mai de seamă onoruri, ca și în cele mai mari primejdii, echilibrul și integritatea de caracter.

În această privință, istoria ne-a păstrat cîteva exemple, demne de menționat. O întîmplare faimoasă a fost atunci cînd Petriceicu Vodă le-a cerut boierilor și căpitanilor de oaste să-l însoțească în refugiul său din Polonia, lăsînd Moldova pradă oștirilor vrăjmașe. Nici un boier nu îndrăznea să-și spună părerea. Singur Miron Costin s-a ridicat și i-a rostit, fără ocol, domnitorului: «Ori să fie voia Măriei Tale, ori să nu fie, noi nu ne vom lăsa casele să le ieie tătarii»; și s-au închinat și au zis: «Să fii Măria Ta sănătos», și au ieșit afară. Gest îndrăzneț, sfidînd pedeapsa domnească, dar care a fost urmat numaidecît și de ceilalți, cei mai mulți dintre boierii și căpitanii de oaste.

Exemplele de acest fel ar putea fi înmulțite la nesfîrșit. Să nu uităm însă că, mai înainte de orice, Miron Costin rămîne pentru noi o mare figură de cărturar umanist, luminat cum n-a mai fost altul, în Moldova, în veacul lui, și un patriot înflăcărat, care nu și-a slujit țara numai cu sabia, ci și mai mult, cu pana, cu cartea. El a crezut, cu tărie, în misiunea culturii și îndeosebi în puterea slovei scrise. El a considerat că istoria are un însemnat rol educativ.

Iată de ce se simte dator, cum specifică în Predoslovia operei «De neamul moldovenilor», poate cea mai frumoasă pagină de literatură din întreg secolul al XVII-lea, să-i condamne, cu asprime, pe aceia care au răspîndit calomnii la adresa neamului românesc, ca, de pildă, pe un Simeon Dascălul sau un Misail Călugărul și să restabilească el însuși curatul adevăr cu privire la obîrșia comună și la unitatea de limbă și tradiții latine a «neamului moldovenesc și muntenesc și cîți sînt în țările ungurești, cu acest nume români pînă astăzi...»

Un însemnat act cultural îl constituie și faptul că Miron Costin se hotărăște să facă și peste hotare cunoscute atît originea ilustră a neamului românesc, cît și fireștile sale drepturi de a viețui liber și a se dezvolta între străvechile hotare. Face lucrul acesta... într-o perioadă de mare cumpănă și mare pericol pentru țările românești, tocmai pentru a demonstra ce monstruozitate ar fi însemnat înghițirea Moldovei și Munteniei de către Imperiul otoman. Cu acest scop scrie «Cronica țărilor Moldovei și Munteniei» și «Istoria în versuri despre Moldova și Țara Românească», amîndouă în limba polonă.

Miron Costin își încearcă pana și, necruțîndu-și ostenelile, creează și un poem filozofic-moral în versuri românești, intitulat «Vieața lumii», devenind în felul acesta cel dintîi poet cult al literaturii române.

Lovit de securea călăului, chiar în ziua cînd își îngropa soția, în urma unei porunci pripite a domnitorului Constantin Cantemir, ațîțat de meschine intrigi boierești, Miron Costin, acest prim mare clasic al literaturii române, se sfîrșește înainte de vreme, la numai 58 de ani, în plină putere creatoare, lăsînd în urmă o operă monumentală.

ALEXANDRU MITRU

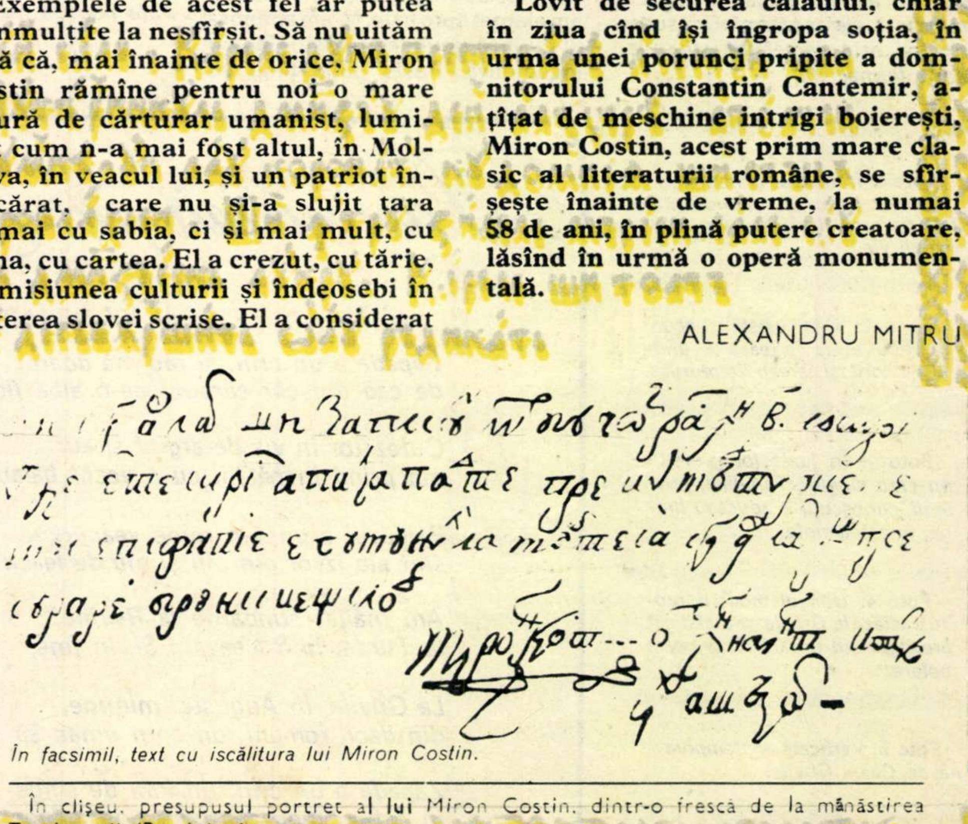

În facsimil, text cu iscălitura lui Miron Costin.

În clișeu, presupusul portret al lui Miron Costin, dintr-o frescă de la mănăstirea Teodorenii (Burdujeni).

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

— Atenție, doi indivizi, în păpurișuri! strigă Vlad, și în clipa următoare, scoțînd un revolver din buzunar, se lungi, lîngă Spic, pe puntea șalupei. Hei, băieți, culcați-vă, aici, lîngă mine, repede, repede, adăugă el, făcînd băieților un semn cu mîna.

Cît ai clipi din ochi, Scatiul și Babușcă se aruncară jos, pe puntea șalupei, lîngă Vlad. Cei doi ostași care se aflau în șalupă își scoaseră automatele de pe umăr și sprijinindu-le de bord, se pregătiră să tragă.

— Opriți motoarele! Stingeți reflectorul! ordonă Vlad, și Scatiul și Babușcă îl auziră cum își armează revolverul.

Motoarele șalupei mai duduiră cîteva clipe și apoi amuțiră. Reflectorul se stinse. Șalupa se apropia acum, ușor, ca o umbră, de mal. Nici o mișcare. Deodată, băieții simțiră cum cîinele lup, culcat lîngă ei, se încordează și se ridică încet, mîrîind, cu urechile ciulite, și cu privirea ațintită spre păpurișurile de pe mal.

— Hai, Spic, ia vezi ce-e cu domnii aceia din păpuriș, îi șopti Vlad cîinelui, lovindu-l ușor cu palma peste ceafă. Ia scoate-i afară, de acolo, băiete.

Copiii îl văzură pe Spic ridicîndu-se, și-apoi zburînd cu

• OSTROVUL LUPILOR •

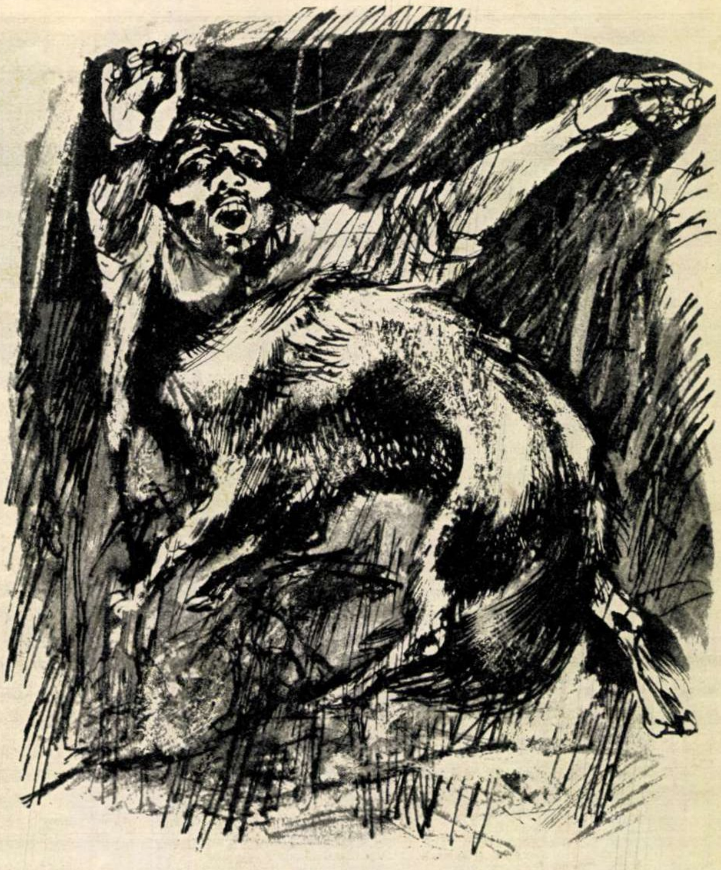

• OSTROVUL LUPILOR • 81

un salt fantastic, de pe șalupă pe mal. Ajuns acolo, cîinele se lipi fulgerător de pămînt, după ce rămase cîteva clipe nemișcat, începu să se tîrască încet, încet, pe burtă, spre păpurișurile învăluite în ceață.

Minutele treceau. Deodată, o împușcătură răsună în păpurișul în care dispăruse cîinele și-o flacără mică, portocalie, mușcă scurt, ca o viperă, întunericul. Scatiul și Babușcă auziră păpurișul foșnind puternic și-apoi un strigăt prelung, de groază, sparse liniștea grea și apăsătoare, însoțit de mîrîiturile furioase ale lui Spic.

— Aprindeți reflectorul! strigă Vlad, ridicîndu-se de jos, cu revolverul în mînă și sărind apoi peste bordul șalupei pe mal. În aceeași clipă, cei doi ostași îl urmară. Reflectorul se aprinse și raza lui orbitoare săgetă ceața, fixîndu-se pe tufele de papură. Păpurișul foșni, se clătină, și cei doi băieți îl văzură pe Spic, rostogolindu-se înlănțuit de un om. Peste o clipă, Spic era cu labele din față pe pieptul individului culcat la pămînt și îl privea fioros, cu colții albi, înspăimîntători. Omul îl privea îngrozit, neîndrăznind să facă nici o mișcare.

— Unde-i celălalt? îl întrebă Vlad, sosind în fugă și dîndu-l pe Spic la o parte.

— A fugit... A fugit spre barcă, bîigui individul, schițînd un gest cu mîna spre interiorul ostrovului.

— Hai, Spic, după el! strigă unul din ostași făcîndu-i semn cu automatul să-l urmeze, și în clipa următoare, amîndoi dispărură în fugă în păpurișurile întunecate, învăluite în ceață.

Vlad fixă prelung capul pleșuv și fața galbenă zbîrcită a individului care stătea răsturnat la pămînt în fața lui. Apoi făcu semn cu capul în direcția în care dispăruseră, cu o clipă mai înainte, ostașul și cîinele:

— Cine era? Profesorul?

— Nu, se strîmbă celălalt. Fredy, «profesorul» a dat în primire. Cel care a fugit e Chioru!

Vlad păru surprins:

• OSTROVUL LUPILOR • 82

— Chioru ai spus? Chioru trăiește?

— A vrut să-i facă Vînătorul de petrecanie, dar n-a reușit, răspunse strîmbîndu-se din nou celălalt. A tras în el pe cînd se afla pe un șlep. Chioru a vrut să scoată pistolul, a alunecat și a căzut în Dunăre și a scăpat. Vînătorul s-a păcălit. A crezut că i-a luat mirul.

— Ridică-te! spuse cu o voce poruncitoare Vlad, dîndu-se un pas înapoi și ținîndu-l pe celălalt sub amenințarea revolverului. Unde-i Profesorul?

Individul se ridică de jos, cu un zîmbet batjocoritor pe buze și spuse alungînd cu mîna un roi de țînțari care bîzîiau furioși în jurul capului:

— Am ajuns prea tîrziu, șefule. Pe Fredy l-au jupuit de viu țînțarii. E mort. L-am îngropat acolo, lîngă salcie.

Vlad întoarse o clipă, înfiorat capul, spre ciotul uscat de salcie, învăluit în ceață.

— Dar Vînătorul și Bărbosul o să plătească scump, pentru ceea ce i-au făcut lui Fredy, continuă cu o ură sălbatică în ochi celălalt. Și ei, și cei doi băieți din Pradina care l-au atras în cursă.

— Băieții n-au nici o vină, i-o reteză scurt Vlad. De ce i-amesteci și pe ei?

— N-au nici o vină? rînji neîncrezător pleșuvul apărîndu-se cu palma de lumina reflectorului care îl orbea. Se poate. Dar eu nu i-aș sfătui să dea ochii cu Chioru! Din păcate o să-l vadă la față mai repede decît cred.

Culcat pe puntea șalupei, Babușcă se întoarse spre Scatiu, și spuse fluierînd ușor:

— Scatiule, mi se pare că am căzut din lac în puț. Ce zici?

În clipa următoare, păpurișul din apropierea lui Vlad foșni și Spic apăru, urmat în fugă de ostaș.

— Tovarășe căpitan, spuse acesta oprindu-se și trăgîndu-și răsuflarea, infractorul a sărit în apă și s-a depărtat de ostrov înotînd. A dispărut în ceață, într-o direcție necunoscută.

(Va urma)

Ochii și mîinile doctorului Barnard, sau dorința nestrămutată de a învinge.

O FORTĂREAȚĂ CUCERITĂ PRIN INTELIGENȚĂ ȘI ÎNDRĂZNEALĂ:

INIMA

«IARNA CURAJULUI». ACESTA VA FI POATE TITLU
PRIN CARE LEXICOANELE VIITORULUI VOR NOT
ANOTIMPUL ÎN CARE NE AFLĂM. ASALTUL ASUPR
ACESTEI FORTĂREȚE A ÎNCEPUT ACUM 5 000 D
ANI. IZBÎNDA S-A PRODUS ÎN ZILELE NOASTR
ÎNVINGĂTORUL ESTE CHIRURGUL CHRISTIAN BA
NARD, **DIN CAPETOWN, AFRICA DE SUD.**

Istoria începe în fiecare zi

Cele dintîi grefe le-au executat «medicii» de acum 5 000 de ani din Tibet. De atunci nenumărați învățăcei ai lui Hippocrat au redat corpului omenesc o parte de piele distrusă, o ureche tăiată... Secolul nostru a luminat calea către grefarea măduvei, a țesuturilor limfoide, a oaselor, a cartilagiilor, a corneei, a unor glande endocrine, a rinichiului și plămînului, chiar și a inimii. Dar de la stabilirea tehnicii necesare pentru a înlocui o inimă bolnavă cu una sănătoasă pînă la reușita practică este un salt uriaș. L-a făcut, la 3 decembrie 1967, **omul în halat vernil.** Cu această zi începe un nou capitol în istoria medicinii.

Inima? Nimic mai simplu!

Inainte de 2 ianuarie 1968 Philip Blaiberg era un condamnat. La data numită a suferit o operație de transplantare a cordului (a doua in lume) care a echivalat pentru el **cu o a doua naștere. Astăzi Blaiberg se consideră sănătos.**

Simplu, nu-i așa?

Eroare. Teribila operație nu e decît începutul. Căci organismul, fie și bolnav, nu se împacă ușor cu existența în teritoriul său a unor elemente «venetice». Se ajunge curînd la paradoxala situație în care corpul refuză ajutorul, respinge grefa, nu vrea să facă... corp comun cu organul salvator. Tocmai aici se dă lupta cea mare, care folosește un întreg arsenal de iradiații speciale și medicamente.

O altă cale pentru a evita conflictul dintre donator și primitor este cercetarea prealabilă a grupelor lor sanguine și a factorului Rhesus, care arată gradul de co
patibilitate dintre țesuturile c
vor fi grefate. Numai în cazul
care acești factori o permit, o
rația devine posibilă.

Prețul unei inimi

Cu mult înainte ca dr. Barna
să apuce bisturiul care avea
deschidă pieptul lui Louis Was
kansky, primul om care a trăit cu
inimă străină, s-a ridicat problen
inimii celei «noi». Pentru ca
bolnav să se însănătoșească es
nevoie să moară un om sănăto
Ce-i drept, în secolul nostru acc
dentele își numără recordurile
cifre urmate de multe zerouri, d
aceasta nu simplifică lucrurile.
atunci s-a născut ideea transpla
tării de organe de la animale la o

Unul dintre candidații la onoare
de a deveni salvatorul cardiacil
este... porcul. Ni-l recomandă însu
dr. Barnard, care consideră că
putea crea o rasă de porci urias
a căror inimă să corespundă v
lumului necesar semenilor noșt
De altfel profesorul Jean-Paul Bin
a și grefat la om valvule de por

Inima de cimpanzeu grefată
James D. Hardy s-a dovedit pre
slabă. Mai potrivită ar fi cea d
gorilă, dar cum specia este pe ca
de dispariție...

Rămîne vițelul. Cu condiția c
inima de vițel grefată să nu co
tinue să crească...

Cu toate aceste rezerve, specia
liștii sînt optimiști. **Prof. dr. Vo**
nea Marinescu, membru cores
pondent al Academiei Republic
Socialiste România, este de pă
rere că «transplantarea la om
unor organe prelevate de la ma
mifere apropiate (maimuță) sa
mai depărtate (porc) va exclud
multe dintre dificultățile actua
ale procurării și stocării grefelo
pentru scopuri clinice (...) **La no**
în țară, la Spitalul clinic Funden
la Spitalul Panduri, Clinica d

ırurgie toracică București, Cli-
a de chirurgie Tg. Mureș se
cercetări pentru găsirea de
te pentru un diagnostic pre-
:e al rejecției (eliminarea) or-
ıului transplantat, asupra me-
olismului leucocitelor după
ısplantarea organelor, asu-
unor metode biologice de
hilare totală sau parțială a
oleranței față de grefe».

La orizont: creierul

nima nu este ultimul bastion
ıă de curind necucerit de chi-
gi. Probleme de extremă deli-
:ețe pune și grefarea ficatului.
Dar creierul?
S-ar părea că întrebarea depă-
ște bunul-simț. Un mare chirurg
glez remarca de curind că «acest
gan este ca o centrală telefonică
este imposibil (în cazul unui
ınsplant de creier) să reconec-
zi toate firele».
Foarte adevărat. Și totuși, acum
va timp lui Tony Salas, în vîrstă
nouă ani, i s-a îndepărtat, la
esno Valley (California). aproape
jumătate de creier. Înainte de
erație copilul suferea de dureri
cap și afecțiuni ale vederii, iar
ina și piciorul sting îi erau pa-
lizate în proporție de 75% din
ıuza unei tumori masive la creier.
rocesul de însănătoșire va dura
oi-trei ani. Cu toate că prin ope-
ție au fost îndepărtați centri ner-
oși importanti, vîrsta fragedă a
i Tony ajută creierului să se com-
enseze, **preluînd și sarcinile păr-**
i care lipsește.
Indiferent de greutăți, știința vea-
ului nostru, electrizată de energia
nor cutezători ca dr. Christian
arnard , va găsi soluțiile care-i
psesc pentru a asigura omului
ıtegritatea necesară creației.

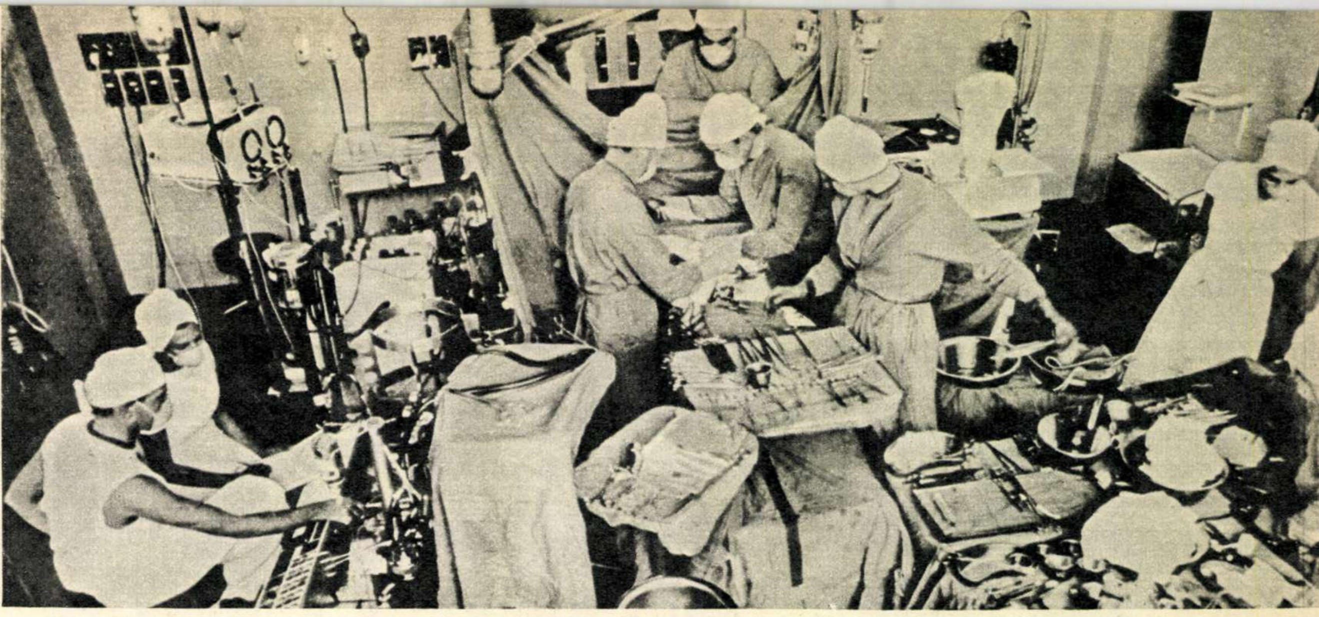

Celebritatea acestei săli de operații de la spitalul „Groote Shuur" este perfect explicabilă...

INIMA ÎN CIFRE

- Inima *este pompa cea mai extraordinară din lume. Dacă socotim că ea bate în medie de 70 de ori pe minut, inima se contractă de peste 100 000 de ori în 24 de ore, ceea ce corespunde cu aproape 26 miliarde bătăi în 70 de ani de viață!*
- Forța inimii *ar putea ridica în 40 de minute un lift la etajul 5; într-o zi lucrul mecanic al inimii atinge 29 000 kilogram-metri, echivalînd în circa 70 de ani cu o eliberare de energie care ar putea ridica un tren la înălțimea Mont Blancului; un autoturism cu 4 cilindri ar putea fi pus în funcțiune de 4 inimi; deplasîndu-se cu 4 km pe oră, într-un an vehiculul ar înconjura Pămîntul.*
- Cantitatea de singe *pompată de inimă în fiecare oră, în stare de repaos, este de 420 de litri. La efort, inima poate împinge în vase chiar și 1 350 de litri de singe pe oră. Într-o viață de om inima alimentează circulația cu cca. 281 de milioane de litri de sînge, ceea ce ar corespunde cu debitul de vărsare a Dunării în Marea Neagră, în timp de 47 de secunde.*

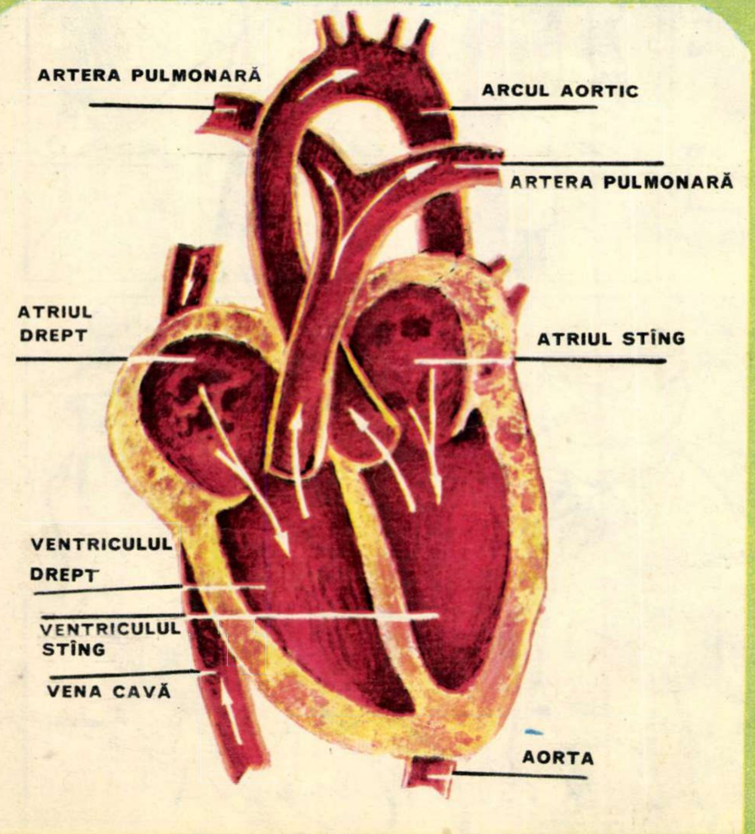

VIITORUL NE MAI REZERVĂ SURPRIZE

declară DR. E. PĂUȘESCU, șeful laboratorului de patologie și patologie experimentală de la Spitalul clinic Fundeni.

Cu toate că specialiștii au vehiculat opinii diverse în legătură cu recentele transplantări ale inimii de la om la om, nimeni nu a contestat faptul că rezultatele acestor operații constituie un progres important în chirurgia cardiacă. Chirurgii de la Capetown și cei din S.U.A. au demonstrat că inima omului poate fi înlocuită ca o «piesă de schimb», iar faptul că bolnavii au trăit cu o nouă inimă un timp variabil este un succes incontestabil al științei împotriva morții.

În laboratoarele de chirurgie și patologie experimentală ale Spitalului clinic Fundeni au fost executate pînă acum numeroase operații de transplantare a inimii la animale (cîini), cu o durată de supraviețuire variabilă. Scopul acestor operații a fost de a se stabili tehnica optimă și de a se găsi cele mai indicate metode de îngrijire a primitorului înainte de a se aplica acest procedeu în domeniul uman.

S-a folosit în majoritatea cazurilor o tehnică asemănătoare celei utilizate de echipa de chirurgi de la Capetown și s-a încercat, de asemenea, punerea la punct a unor procedee originale. Preocupările chirurgilor de la Spitalul clinic Fundeni, de sub conducerea prof. dr. Voinea Marinescu, privind transplantarea organelor au o vechime de peste patru ani și s-au concretizat prin numeroase lucrări publicate în țară și străinătate.

În ce ne privește, considerăm că întrebuințarea în viitor a organelor de la animale va rezolva în mod satisfăcător problema transplantărilor.

Chirurgi români pionieri în domeniul grefelor

Prima transplantare de rinichi reușită din lume a fost făcută în 1905 de medicul român **N. Florescu.** *Operația, făcută pe animale (cîine), a fost descrisă în acel timp într-o revistă medicală franceză și este citată și astăzi pentru întîietate în toate lucrările de specialitate.*

În anii 1924—1925 doctorul **Aristide Grădinescu** *a realizat o performanță remarcabilă pe drumul spinos al conservării organelor necesare transplantărilor. El a reușit să mențină în viață timp de 33 de zile o inimă de broască separată de organism, fapt cu totul excepțional, care a stîrnit interes în cercurile științifice din lumea întreagă.*

Un alt precursor român în tehnica grefelor a fost chirurgul **C. Dimitrescu-Severeanu,** *care a format în țara noastră, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, o școală chirurgicală modernă. C. Dimitrescu-Severeanu este autorul primelor grefe experimentale de artere pe plan mondial.*

În laboratorul de chirurgie experimentală al Academiei, care a luat ființă în 1949 la spitalul Colțea, doctorul docent **Tiberiu Ghițescu** *a făcut transplantări care au cuprins aproape toate organele și țesuturile corpului (oase, nervi, artere si vene, rinichi, esofag, vezică biliară, intestin etc.).*

Contribuții importante la studiul transplantărilor au mai adus medicii **Pop D. Popa, T. Giurgiu, P. Ionescu, T. Safta, N. Suciu-Foca, P. Nițescu** *și multi alții.*

Dr. E. ROȘIANU

Vacanțele unui tînăr liniștit

POVESTIRE DE ALEXANDRU BOGDAN
DESENE DE V. BACIU

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE:

DIM DUNĂREANU, CAMPION LA DECATLON DOREȘTE SĂ DEVINĂ MEMBRU AL CLUBULUI CUTEZĂTORII. PRIMA MISIUNE ÎN VEDEREA PRIMIRII SALE ÎN CLUB O PRIMEȘTE ÎN MOMENTUL ÎN CARE TOCMAI SE PREGĂTEA SĂ PLECE ÎN MUNȚII VRANCEI, LA O PRIETENĂ, FIICA CUNOSCUTULUI GEOLOG PETRE BOGDAN. DIM RENUNȚĂ LA PLECARE. NIȘTE NECUNOSCUȚI, VRÎND CA PROFESORUL BOGDAN SĂ FIE SINGUR, TRIMIT O TELEGRAMĂ FIICEI SALE, SEMNATĂ DIM, PRIN CARE FATA ESTE CHEMATĂ LA MARE.

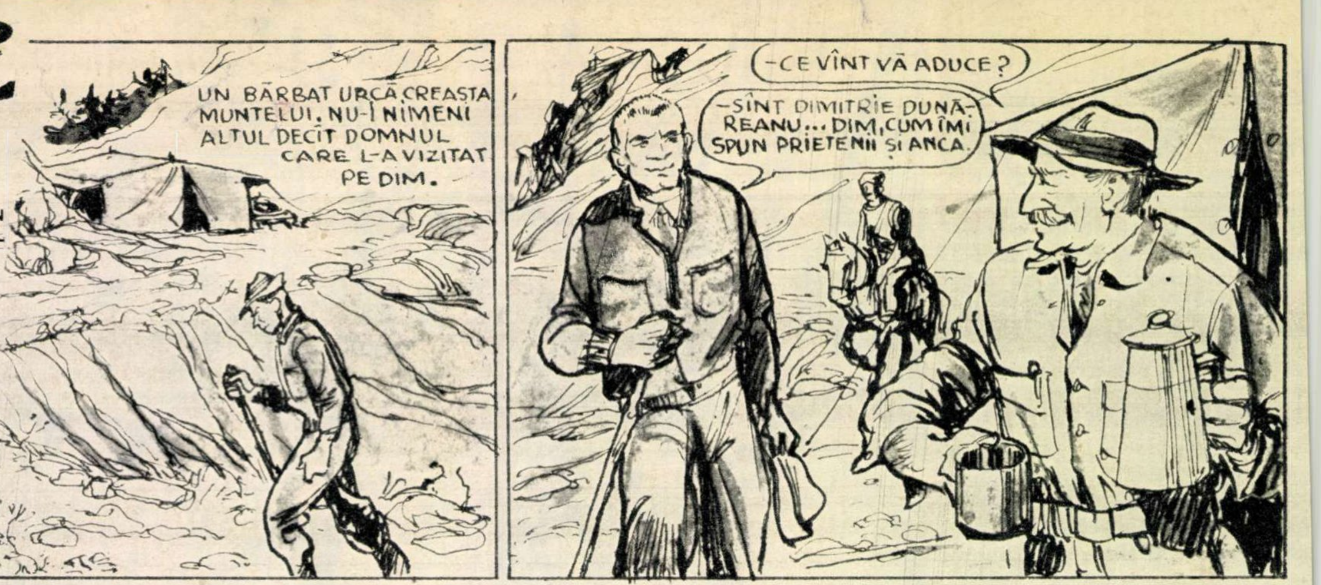
UN BĂRBAT URCĂ CREASTA MUNTELUI. NU-I NIMENI ALTUL DECÎT DOMNUL CARE L-A VIZITAT PE DIM.
–CE VÎNT VĂ ADUCE?
–SÎNT DIMITRIE DUNĂREANU... DIM, CUM ÎMI SPUN PRIETENII ȘI ANCA.

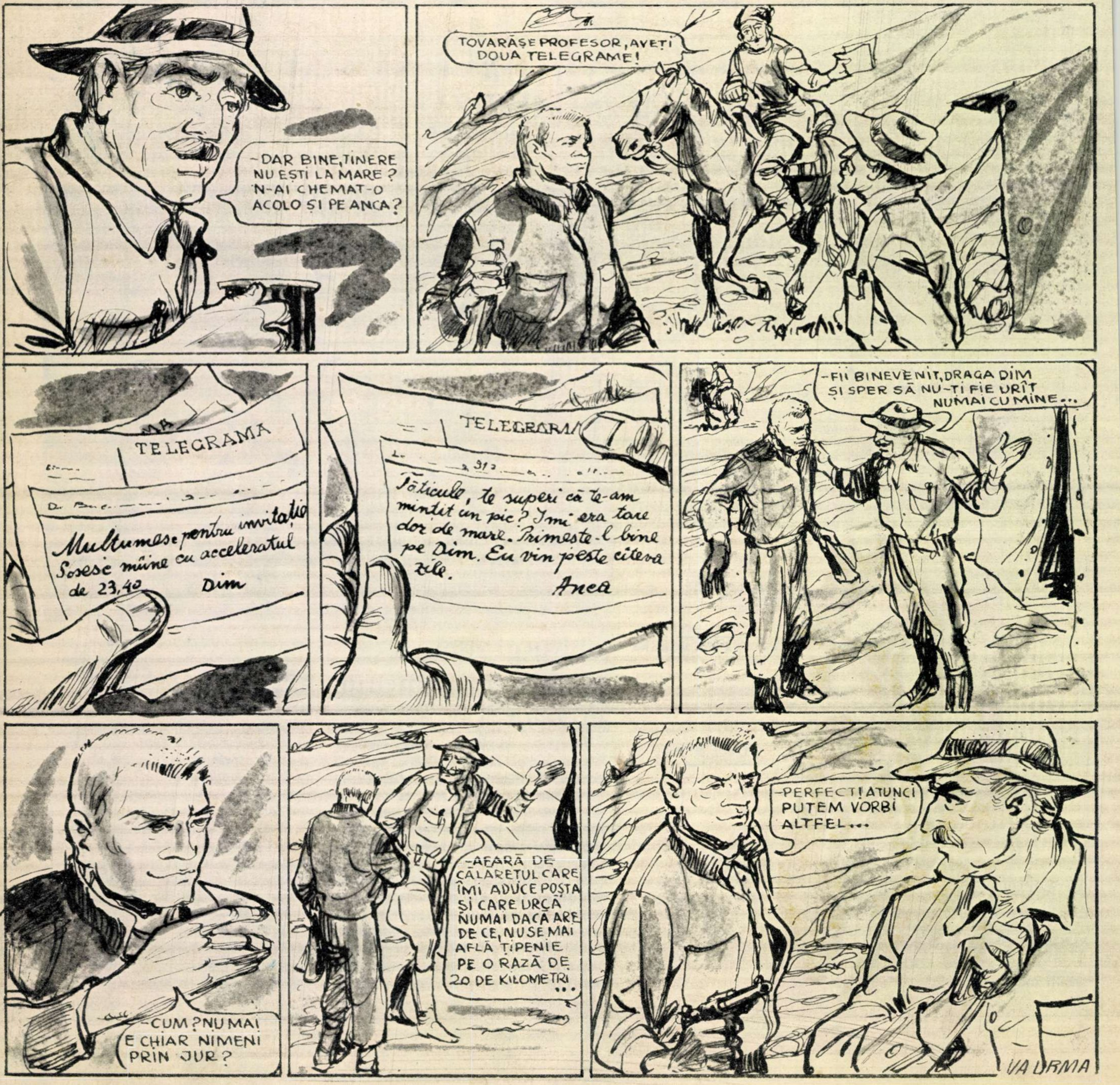
–DAR BINE, TINERE NU EȘTI LA MARE? N-AI CHEMAT-O ACOLO ȘI PE ANCA?
TOVARĂȘE PROFESOR, AVEȚI DOUĂ TELEGRAME!
TELEGRAMA
Mulțumesc pentru invitație Sosesc mîine cu acceleratul de 23,40 Dim
TELEGRAMA
Tăticule, te superi că te-am mințit un pic? Îmi era tare dor de mare. Primește-l bine pe Dim. Eu vin peste cîteva zile. Anca
–FII BINEVENIT, DRAGĂ DIM ȘI SPER SĂ NU-ȚI FIE URÎT NUMAI CU MINE...
–CUM? NU MAI E CHIAR NIMENI PRIN JUR?
–AFARĂ DE CĂLĂREȚUL CARE ÎMI ADUCE POȘTA ȘI CARE URCĂ NUMAI DACĂ ARE DE CE, NU SE MAI AFLĂ ȚIPENIE PE O RAZĂ DE 20 DE KILOMETRI...
–PERFECT! ATUNCI PUTEM VORBI ALTFEL...
VA URMA

Ancheta noastră realizată de **B. CARAGIALE.**

200 DE INTERLOCUTORI

- **JEAN MARAIS, PIERRE BRICE, GÉRARD BARRAY ȘI ALȚII.**
- **AVENTURI, DAR ȘI AVENTURILE CUNOAȘTERII...**
- **NU EXISTĂ DECÎT DOUĂ CATEGORII DE FILME. CARE?**
- **STUDIOUL BUCUREȘTI — DATOR!**

NUMAI FILME CA SURCOUF?

Iată o întrebare la care se părea că răspunsul va fi unanim: da. Și totuși... Cei peste 200 de băieți și fete din București, cu care am discutat, au exprimat opinii mult mai nuanțate, dînd glas exigenței tinerei generații față de cinematograf. Iată cîteva dintre ele:

Atanasoaie Radu, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Nu pot spune că nu m-am distrat la filmul Surcouf. Bătăile de-acolo le-am urmărit cu emoție, dar cu adevărat, mie îmi plac filmele în care se dezbat probleme, în care eroii au o viață psihologică bogată, își pun întrebări, se frămîntă. Sînt tot un fel de aventuri, chiar cu mult mai interesante!...

Cheptea Doina. cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. După ce pleci de la un oarecare film de aventuri, chiar dacă ți-a plăcut, el rămîne undeva în urmă. Pe cînd de la un film ca «Duminica la ora 6» pleci cu gînduri, cu idei, care te urmăresc tot timpul.

Mișu Ruxandra, cl. a VII-a, Șc. generală nr. 19. Există și altfel de aventuri decît cele cu pumni, pistoale și spade. Există o aventură a cunoașterii. O astfel de aventură mi-a oferit filmul «Agonie și extaz». L-am urmărit cu sufletul la gură...

Streja Dan, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Îmi plac filmele cu bătăi multe, te țin încordat și-ți dau emoții. Îmi plac Jean Marais și Pierre Brice, Gérard Barray. Cu o mențiune însă: atunci cînd se bat in numele a ceva frumos. Altfel...

Bozianu Dan, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Și în «Dacii» au loc multe scene de luptă care-ți dau «bătăi de inimă», dar eroii filmului sînt bogați sufletește, lupta lor are un scop nobil. Nu se pot uita ușor figuri ca aceea a lui Decebal, sau a lui Cotizo, a generalului roman prieten al dacilor.

Herescu Viorica, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Nu-mi plac imaginile colorate, care ne prezintă o înșiruire de bătăi și fapte ce nu se pot intîmpla cu adevărat în viață.

Gașler Victor, cl. a VII-a, Șc. generală nr. 19. Aș vrea să văd in film băieți de virsta mea, să-i urmăresc cum se descurcă in felurite situații. De aceea mi-a plăcut filmul românesc «Cine va deschide ușa». Eroul care ajunge la casa de corecție m-a făcut să reflectez mult...

Lazăr Anca, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Mi-ar place să găsesc filme cu băieți și fete de virsta mea și cred că Studioul de filme «București» ne este dator cu așa ceva. Se vede că nu se prea gindește la noi.

Ancăi Lazăr și celorlalți cititori ai revistei noastre le răspunde tovarășul PETRE SĂLCUDEANU, redactor-șef al Studioului București.

În anul acesta tinerii de virsta Ancăi și in general a celor care au răspuns la ancheta de față vor găsi mai multe filme pentru ei decit in anul trecut. Iată cîteva titluri: — «Măriuca, eroina de la Mărășești», film aflat in faza de pregătire. În curind va rula pe ecranele noastre: «Columna lui Traian» și partea a II-a și a III-a a filmului «Haiducii». Din păcate, reproșul Ancăi este indreptățit. În afară de filmul «Ultima noapte a copilăriei», film despre tineri și aspirațiile lor, despre farmecul prieteniei care se leagă din virsta fragedă, altceva nu avem. Și nu avem, din păcate, nici filme despre pionieri. Să sperăm că anul 1969 va fi mai rodnic.

Cunoscutul critic cinematografic I.D. SUCHIANU a primit să tragă cîteva concluzii la discuția noastră.

Filmul te invață să-l citești pe om, să-l descifrezi, te invață să ghicești ce se ascunde sub o comportare sau alta, la ce să te aștepți de la unul și de la celălalt. Filmul nu este altceva decit o idee, plimbată prin 30—40 de imprejurări, ca s-o poți examina pe toate fețele; iar tu, spectator, trebuie să inveți să descoperi și apoi să citești din film această idee. Știți și voi că filmul este o succesiune de secvențe, și că fiecare secvență este de fapt o unitate de măsurat frumosul. Vreau să spun că o secvență de un minut poate ascunde neînchipuit de multe frumuseți. Știu că ați văzut «101 dalmațieni». Amintiți-vă de momentul cind Pongo se află in fața televizorului cu cățelușii săi. Într-o singură secvență a fost surprinsă nota caracteristică a fiecărui pui de ciine. Este o secvență de mare artă. Voi trebuie să invățați să descoperiți aceste unități de frumos, fie că le găsiți in filme de aventuri sau in oricare alt gen. De fapt nu există decit două categorii de filme: bune și proaste.

ÎN LABORATORUL UNEI UZINE S-A NĂSCUT O IDEE.
ÎNTR-UN TERMEN RECORD O REGĂSIM FRUCTIFICATĂ
ÎN CEA MAI SENSIBILĂ INDUSTRIE A VEACULUI: PRODUCȚIA DE AUTOMOBILE.
DEOCAMDATĂ PUBLICUL NU ȘTIE NIMIC. SURPRIZELE
SÎNT PĂSTRATE ÎN VĂLURI DE TAINĂ PÎNĂ ÎN ZIUA MULT AȘTEPTATĂ.
OCAZIA POATE SĂ FIE

Special pentru revista
Cutezătorii

SALONUL AUTOMOBILISTIC INTERNAȚIONAL DE LA

BRUXELLES

O suprafață de 42 170 mp, 7 000 flori și plante, o iluminație de 21 265 kw — iată cîțiva echivalenți ai celui de-al 47-lea Salon automobilistic internațional de la Bruxelles. 13 țări și 100 de firme își dispută întîietatea în ce privește nivelul tehnic, forma aerodinamică, linia grațioasă, viteza record, siguranța, ușurința conducerii, consumul cît mai redus.

Corespondentul agenției **Belga,** *transmițînd* **în exclusivitate pentru «Cutezătorii»** *telefotoreportajul de față, îl inaugura cu o pagină a cărei muzică mulți iubitori ai pegasului pe roți se vor simți tentați s-o guste ca pe a unei poezii:*

Aston Martin, Austin, Austin-Healey, Bentley, Corsair, Daimler, Humber, Jaguar, Jensen, Lotus, Morgan, Morris, MG, Mirage, Princess, Riley, Rolls-Royce, Rover, Sunbeam, Triumph, Vauxhall, Van den Plas, Wolseley, Zephyr și Zodiac (Marea Britanie); Buick, Cadillac, Chrysler, Chevrolet, Comet, Cougar, Dodge, Fairlane, Ford, Galaxie, Imperial, Lincoln, Mercury, Mustang, Oldsmobile, Plymouth, Pontiac, Rambler, Shelby și Thunderbird (Statele Unite ale Americii); Alfa Romeo, Auto Bianchi, Abarth, Dino, Ferrari, Fiat, Innocenti, Lamborghini, Lancia, Maserati, Iso Grifo, Iso Rivolta, Siata, Bertone, Pininfarina și Vignale (Italia); Audi, Auto-Union, BMW, Glas, Karmann-Ghia, Mercedes, N.S.U., Opel, Porsche, Prinz, Volkswagen și Neckar (Republica Federală a Germaniei); Daihatsu, Datsun, Hino, Honda, Mazda, P.M.C. și Toyota (Japonia); Citroën, Matra, Peugeot, Renault, Renault-Alpine și Simca (Franța); Scaldia, Volga și Yalta (Uniunea Sovietică); Saab și Volvo (Suedia).

Amatorii de poezie automobilistică au ghicit că este vorba despre o parte dintre mărcile prezentate la Bruxelles.

Marea majoritate a acestor mărci sînt bine cunoscute din anii precedenți. Noutatea salonului o aduc automobilele expuse pentru prima oară. Astfel: **Mercedes-Benz** *și-a mărit gama automobilelor cu injecție de benzină;* **Alfa-Romeo** *prezintă trei noi modele de 1 750 cmc —* **berline, spider** *(prezentat în nr. 6/1968 al revistei noastre) și* **Coupé; BMW** *a expus pentru prima oară modelul 2 002;* **Volvo** *a scos o nouă versiune, tipul 142 (motor de 2 000 cmc și 140 CP);* **Citroën** *prezintă o* **Diana 6** *în două reușite variante:*

VAUXHALL
VAUXHALL
PORSCHE
FIAT
KARMANN-GHIA
SUNBEAM
VOLKSWAGEN
VOLKSWAGEN
CITROËN
CITROËN
CITROËN
SIMCA

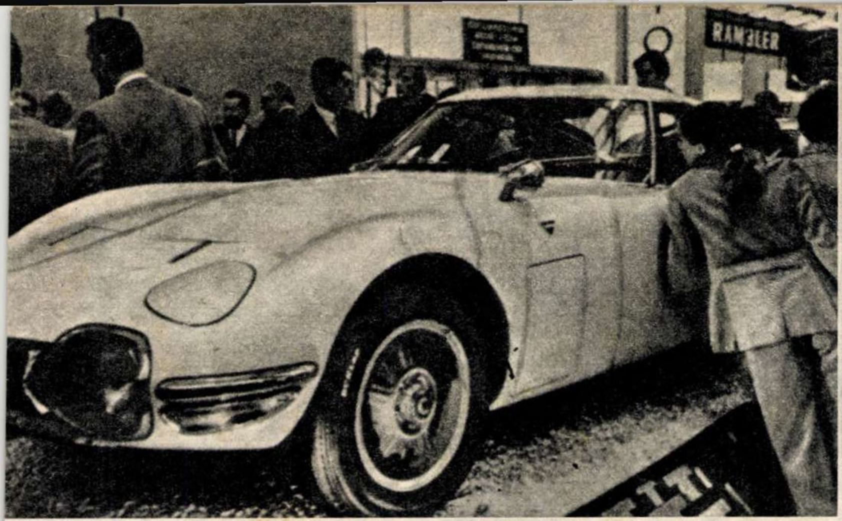

Mașina japoneză *Toyota* 2000 GT sport a ocolit pe jumătate Pămîntul ca să strălucească la Bruxelles.

confort *și* **berline; Zaporojeț** *(cunoscuta marcă sovietică) prezintă un nou tip de mașină de mic litraj (956 cmc) înzestrată cu motor de* **Renault;** *marca* **Apal** *reține atenția vizitatorilor cu un nou tip cu motor* **Porsche** *1 600, al cărui șasiu e confecționat în totalitate din mase plastice;* **Mean** *oferă un nou tip de mașină de competiție; etc..*

În comparație cu anii precedenți, puterea și viteza mașinilor prezentate este mai mare, totodată acestea fiind mai nervoase, foarte sensibile la comenzi. Automatizarea comenzilor este și ea evident îmbunătățită. Mulți constructori, după ce ani de zile au montat schimbătorul de viteză la volan, revin la o soluție mai veche, fixîndu-l pe planșeu, cu levier mic, gen sport. Se consideră că astfel rezistența și siguranța sînt sporite. Frînele cu discuri sînt la ordinea zilei (mai ales pentru roțile din față, ceea ce face ca aceste automobile să semene mult cu cele sportive). Pentru mărirea securității călătorilor, multe mașini (toată producția S.U.A. și o mare parte din exponatele europene) sînt dotate cu dublu circuit de frînare. La toate tipurile prezentate se observă o deosebită grijă atît pentru estetica și aerodinamica exterioară, cît și pentru confortul interiorului.

Salonul a trezit un interes deosebit, atrăgînd mii de vizitatori din întreaga lume. Dacă ediția de anul trecut a fost vizitată de 644 944 persoane, de data aceasta cifra a fost depășită. Explicabil pentru secolul vitezei!

CUM VEDEȚI VIITORUL AUTOMOBILULUI?

RĂSPUNDE ACAD. **Slobodan Dobroslavlevic** (R.S.F. IUGOSLAVIA). După ce a realizat recent un motor pe care specialiștii îl caracterizează drept «ideal», savantul iugoslav este preocupat de ziua de mîine a autovehiculelor.

— ÎN VIITORUL APROPIAT VOR FI, PROBABIL, UTILIZATE TURBINE CU GAZE ȘI MOTOARE ELECTRICE CU BATERII, PE MĂSURA CREĂRII DE ACUMULATORI CORESPUNZĂTORI CA TIMP DE ÎNCĂRCARE, CAPACITATE ȘI GREUTATE. VOR URMA PROCEDEE DE TRANSFORMARE DIRECTĂ A CĂLDURII ÎN ENERGIE ELECTRICĂ PRIN COMBUSTIE RECE ȘI ÎN FINAL SE VA AJUNGE LA UTILIZAREA ENERGIEI ATOMICE. STADIUL ACTUAL DE PUNERE LA PUNCT A ACESTOR NOI SURSE DE PUTERE PERMITE SĂ SE AFIRME ÎNSĂ CU DESTULĂ SIGURANȚĂ CĂ ȘI ÎN URMĂTORII ANI MOTOARELE CU ARDERE INTERNĂ ÎȘI VOR MENȚINE POZIȚIA.

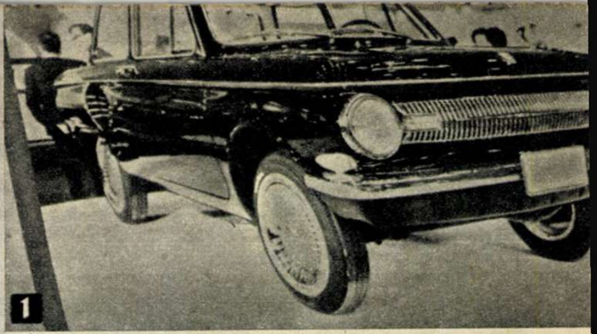

1

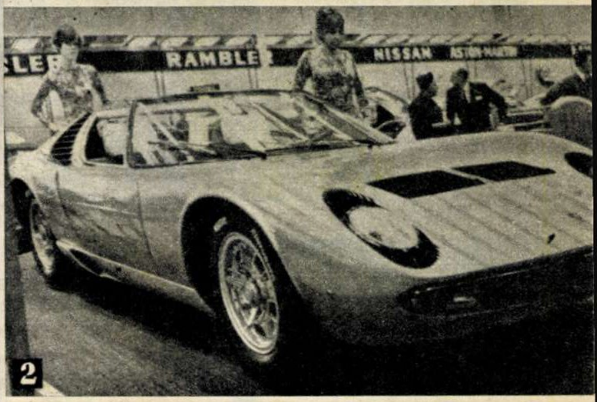

2

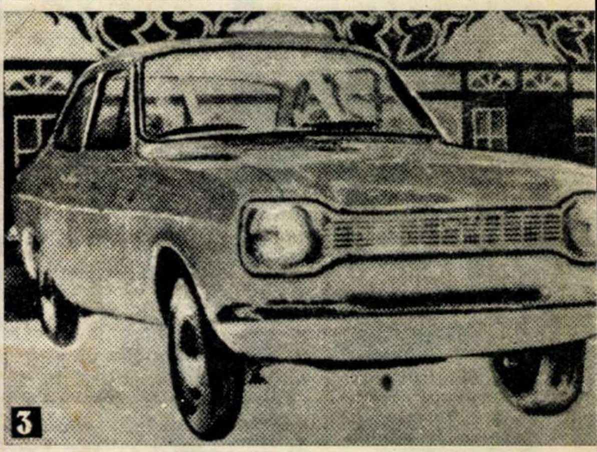

3

Foto 1: Cel mai recent cuvînt al cunoscutei mărci sovietice *Volga*.

Foto 2: Acest *Rambler*, ultimul tip, n-a traversat decît Atlanticul pentru a lua parte la «vernisajul» salonului...

Foto 3: ...spre deosebire de *Ford Escort*, mașină de capacitate medie, produsă în uzinele europene ale firmei Ford.

RALIUL MONTE CARLO

- o pasionantă cursă pe 5 000 de km. -

NU DE MULT S-A DESFĂȘURAT UNUL DINTRE CELE MAI DIFICILE ȘI PRESTIGIOASE RALIURI EUROPENE — MONTE CARLO. PE DISTANȚA DE 5 000 KM, ÎN GRELE CONDIȚII DE IARNĂ, CU NUMEROASE DIFICULTĂȚI ȘI SURPRIZE PE TRASEU, 200 DE AUTOMOBILIȘTI DIN NUMEROASE ȚĂRI S-AU ÎNTRECUT ÎNTR-O EPUIZANTĂ CURSĂ. VICTORIA A REVENIT RENUMITULUI PILOT ENGLEZ VIC ELFORD (ÎN ECHIPAJ CU DAVID STONE) CARE A CONCURAT PE O MAȘINĂ PORSCHE 911 T. (ANUL TRECUT, TOT PE UN PORSCHE, ELFORD A FOST PE PUNCTUL DE A CÎȘTIGA ACEST RALIU, DAR L-A PIERDUT PE ULTIMELE SUTE DE METRI, ÎNAINTE DE SOSIRE, DIN CAUZA ZĂPEZII PROASPĂT CĂZUTE CARE A FĂCUT CA MAȘINA LUI SĂ DERAPEZE, CEEA CE A PERMIS ALTUI ECHIPAJ SĂ I-O IA ÎNAINTE. DE DATA ACEASTA ÎNSĂ, ELFORD ȘI-A LUAT REVANȘA).

CÎTEVA DATE REFERITOARE LA MAȘINA PORSCHE 911 T PILOTATĂ DE ELFORD:

— CAPACITATEA — 1991 CMC; — 6 CILINDRI; — 160 CP; — VITEZA MAXIMĂ — 200 KM PE ORĂ.

▲

Echipajul britanic Elford-Stone alături de automobilul Porsche 911 T pe care l-au împodobit cu numeroase cupe ale raliului Monte Carlo.

Pagini realizate de
CONSTANTIN DIACONU

AVENTURILE lui Manolică

Povestite de OVIDIU ZOTTA

Desenate de BURSCHI

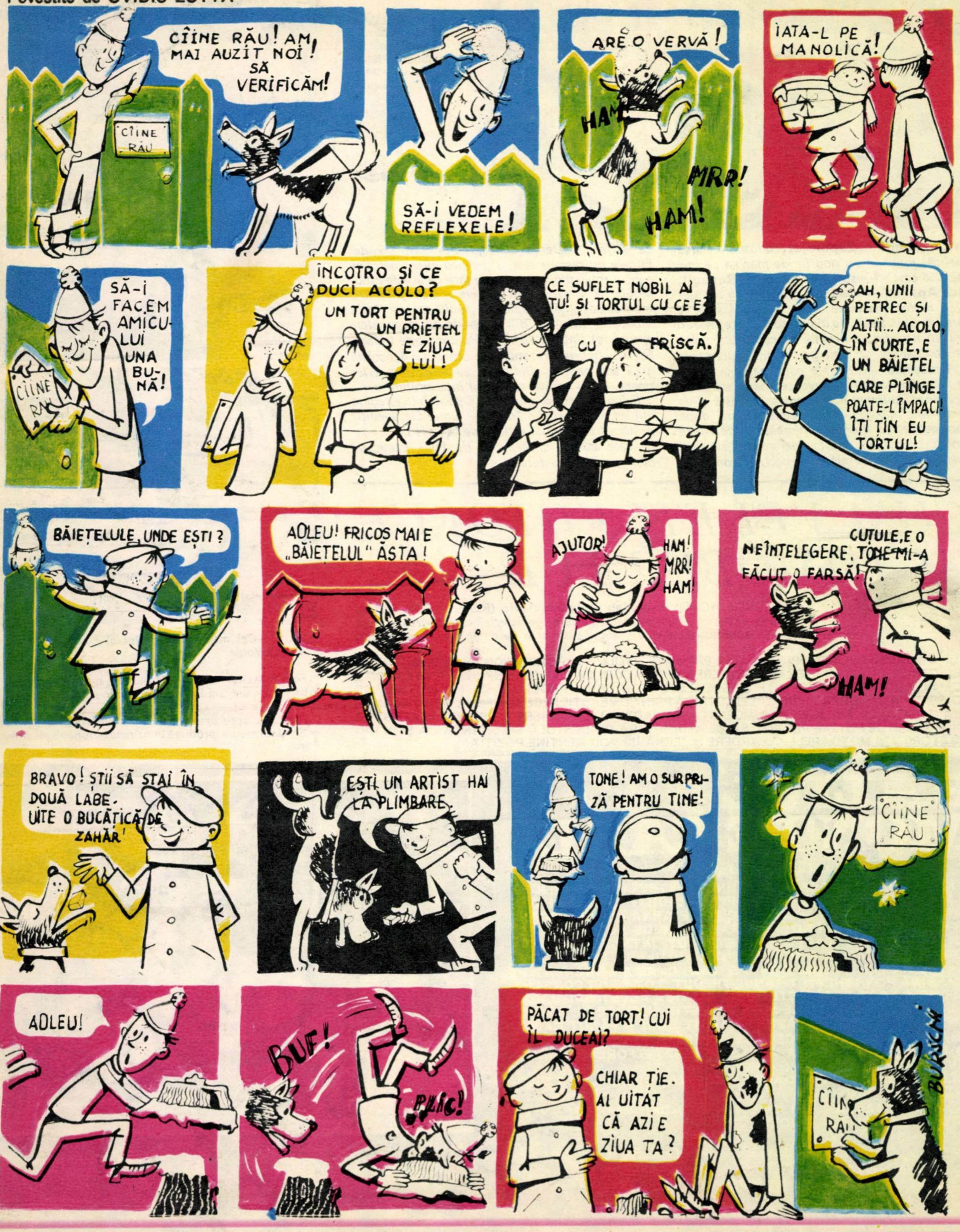
CÎINE RĂU! AM MAI AUZIT NOI! SĂ VERIFICĂM!
CÎINE RĂU
SĂ-I VEDEM REFLEXELE!
ARE O VERVĂ!
HAM
MRR!
HAM!
IATA-L PE MANOLICĂ!
SĂ-I FACEM AMICULUI UNA BUNĂ!
CÎINE RĂU
ÎNCOTRO ȘI CE DUCI ACOLO?
UN TORT PENTRU UN PRIETEN. E ZIUA LUI!
CE SUFLET NOBIL AI TU! ȘI TORTUL CU CE E?
CU FRIȘCĂ.
AH, UNII PETREC ȘI ALȚII... ACOLO, ÎN CURTE, E UN BĂIEȚEL CARE PLÎNGE. POATE-L ÎMPACI! ÎȚI ȚIN EU TORTUL!
BĂIEȚELULE, UNDE EȘTI?
AOLEU! FRICOS MAI E „BĂIEȚELUL" ĂSTA!
AJUTOR!
HAM! MRR! HAM!
CUTULE, E O NEÎNȚELEGERE, TONE MI-A FĂCUT O FARSĂ!
HAM!
BRAVO! ȘTII SĂ STAI ÎN DOUĂ LABE. UITE O BUCĂȚICĂ DE ZAHĂR!
EȘTI UN ARTIST HAI LA PLIMBARE.
TONE! AM O SURPRIZĂ PENTRU TINE!
CÎINE RĂU
AOLEU!
BUF!
PLIC!
PĂCAT DE TORT! CUI ÎL DUCEAI?
CHIAR ȚIE. AI UITAT CĂ AZI E ZIUA TA?
BURSCHI
CÎINE RĂU

PREMIILE LA CONCURSUL MINI*TEHNICUS* !

IMPORTANT!

PARTICIPANȚI LA CONCURSUL MINI-TEHNICUS, NU UITAȚI!

- **JURIUL DE SPECIALITATE VA OMOLOGA OFICIAL LUCRĂRILE CE VOR FI CONSIDERATE INVENȚII SAU INOVAȚII.**
- **PRIMII 100 CLASAȚI VOR DEVENI MEMBRI AI CLUBULUI MINI-TEHNICUS, VOR PRIMI CARNETE ȘI INSIGNE ȘI VOR PLECA ÎN TABĂRA MINI-TEHNICUS SPECIAL AMENAJATĂ PENTRU EI.**

SFINX

Marele premiu UN TELEVIZOR.

Pentru participare individuală

Premiul I: UN MAGNETOFON.
Premiul II: APARAT DE RADIO CU TRANZISTORI MAMAIA, 7 LUNGIMI DE UNDĂ.
Premiul III: UN APARAT FOTO
5 premii speciale surpriză.
UN PREMIU SPECIAL PENTRU CEA MAI ORIGINALĂ LUCRARE.

Pentru participare colectivă

Premiul I: O EXCURSIE PRIN ȚARĂ «DE LA MUNTE LA MARE».
Premiul II: UTILAJ COMPLET PENTRU UN ATELIER ELECTROTEHNIC.
Premiul III: O BIBLIOTECĂ TEHNICĂ ALCĂTUITĂ DIN CCA. 30 DE VOLUME ALESE DE JURIUL DE SPECIALITATE.
5 premii speciale surpriză.
UN PREMIU SPECIAL PENTRU CEA MAI ORIGINALĂ LUCRARE.

SENZAȚIONAL!

MISTERIOSUL PARTICIPANT LA CONCURSUL

MINI-TEHNICUS

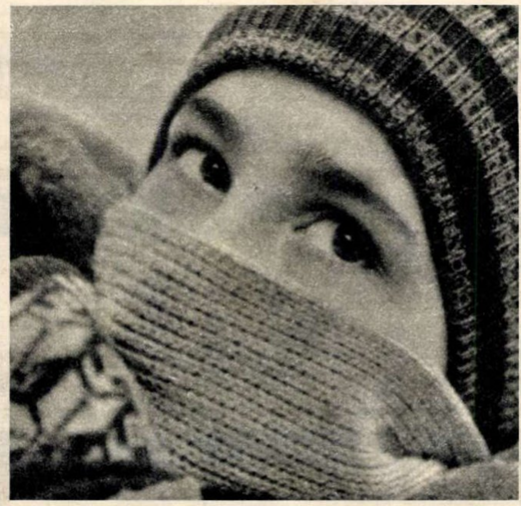

În ziua de 18 ianuarie a.c. la redacție s-a primit o scrisoare anonimă: «Rog pe un reporter al revistei dv. să vină în ziua de 20 ianuarie pe podul Izvor la ora 18.00 fix. Am de făcut o comunicare importantă în legătură cu concursul. Semn de recunoaștere: revista Cutezătorii nr. 3 deschisă la pagina MINI-TEHNICUS.»

Un reporter și un fotograf s-au deplasat la locul întîlnirii. Cu un aparat ascuns, fotograful a izbutit să prindă imaginea misteriosului anonim, așa cum o vedeți.

Din convorbirea avută cu reporterul se părea că deocamdată participantul (sau participanții în numele cărora a vorbit personajul incognito) nu vor să-și divulge identitatea și nici obiectul (sau obiectele) la care lucrează.

După convorbire, personajul mascat a dispărut. Redacția a cercetat școlile din zona podului Izvor și...

MISTERIOSUL PARTICIPANT A FOST GĂSIT!

După investigații care au durat timp de 9 zile «mascatul de pe podul Izvor» a fost găsit. Vi-l prezentăm în fotografie, de astă dată fără mască. Se numește Vasile Mihail și este elev în clasa a VII-a B a Școlii nr. 131 din București.

— Acum pot lămuri lucrurile, mi-a spus el. Intenționăm să lucrăm o mașinuță pe care am botezat-o «Rodica». Sîntem trei: eu, Preda Nicolae și Tindache Dumitru. Mașinii îi vom fixa o celulă fotoelectrică. La o rază de lumină provenită, de pildă, de la o lanternă, «ochiul» «Rodicăi» va pune în mișcare un releu electric ce va face ca mașina **să meargă după raza de lumină.**

— Să vorbim acum despre cea de a doua lucrare.

— Cea de a doua lucrare pornește de la ideea unui joc matematic. Micul nostru «creier electronic» va avea o claviatură cuprinzînd cifrele de la 0 la 9. Apăsînd pe clape este ca și cum ai rosti cifra către un adversar. La aceasta, mașina răspunde prompt prin altă cifră. Toată greutatea constă în calcularea releelor de o asemenea manieră, încît să poată... cîștiga!

— Vă urăm succes! Vom veni să vă vedem pe toți trei la lucru.

CONCURSUL SĂPTĂMÎNII

FIZICA (II)

CARE ESTE REZISTENȚA?

O linie telegrafică din fire de cupru are o lungime de 6 km și un diametru de 1,5 mm. Ținînd seamă că rezistivitatea cuprului este de 1,6, vă rugăm să calculați care este rezistența (în ohmi) acestei linii, știind că între postul de emisie și cel de recepție există o diferență de altitudine de 101 m?

NUMELE ....
ADRESA EXACTĂ ....
CLASA ....
RĂSPUNSUL ....
....

După ce ați trecut răspunsul (fără demonstrație) pe cupon, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției noastre la cel mult 5 zile după apariția numărului cu mențiunea: «Pentru concursul săptămînii — FIZICA (II).

Cîștigătorul premiului, prin tragere la sorți, pentru FIZICĂ: **BEKE DANIEL — BÎRLAD** — Str. Republicii nr. 276, Liceul nr. 3, cl. a VI-a C.

IMPORTANT!

La cererea unui mare număr de cititori care n-au izbutit să-și procure numărul 3 în care au apărut Regulamentul și Brevetul la Concursul MINI-TEHNICUS le vom republica în numărul următor **(nr. 8).**

Bibl reg

Scenariu de **VASILE MĂNUCEANU**
Ilustrații de **GHEORGHE MARINESCU**

Comoara lui DROMICHETE

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Armatele macedonene sînt tot mai istovite în războiul purtat împotriva geților. Agatocle, fiul lui Lisimah, care-i ațîțase pe macedoneni în luptă, este luat prizonier, împreună cu alte căpetenii, iar armatele sale silite să se predea. Din temnița unde se află închis, Agatocle este ajutat, de un necunoscut, să fugă.

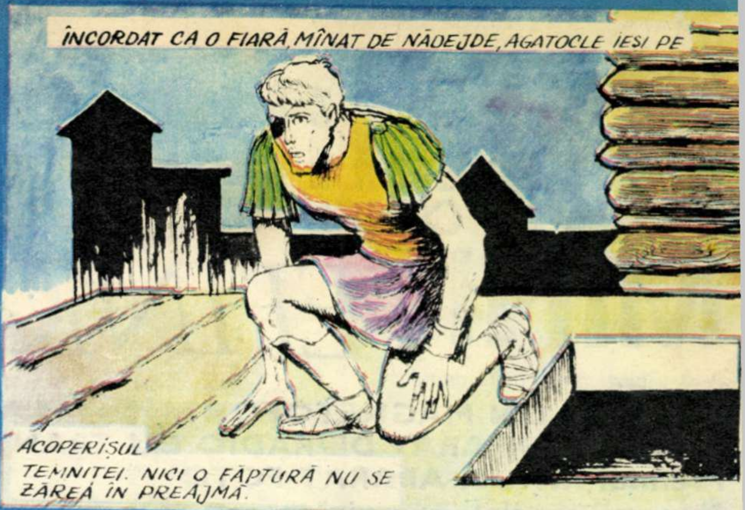
ÎNCORDAT CA O FIARĂ, MÎNAT DE NĂDEJDE, AGATOCLE IEȘI PE
ACOPERIȘUL
TEMNIȚEI. NICI O FĂPTURĂ NU SE ZĂREA ÎN PREAJMĂ.

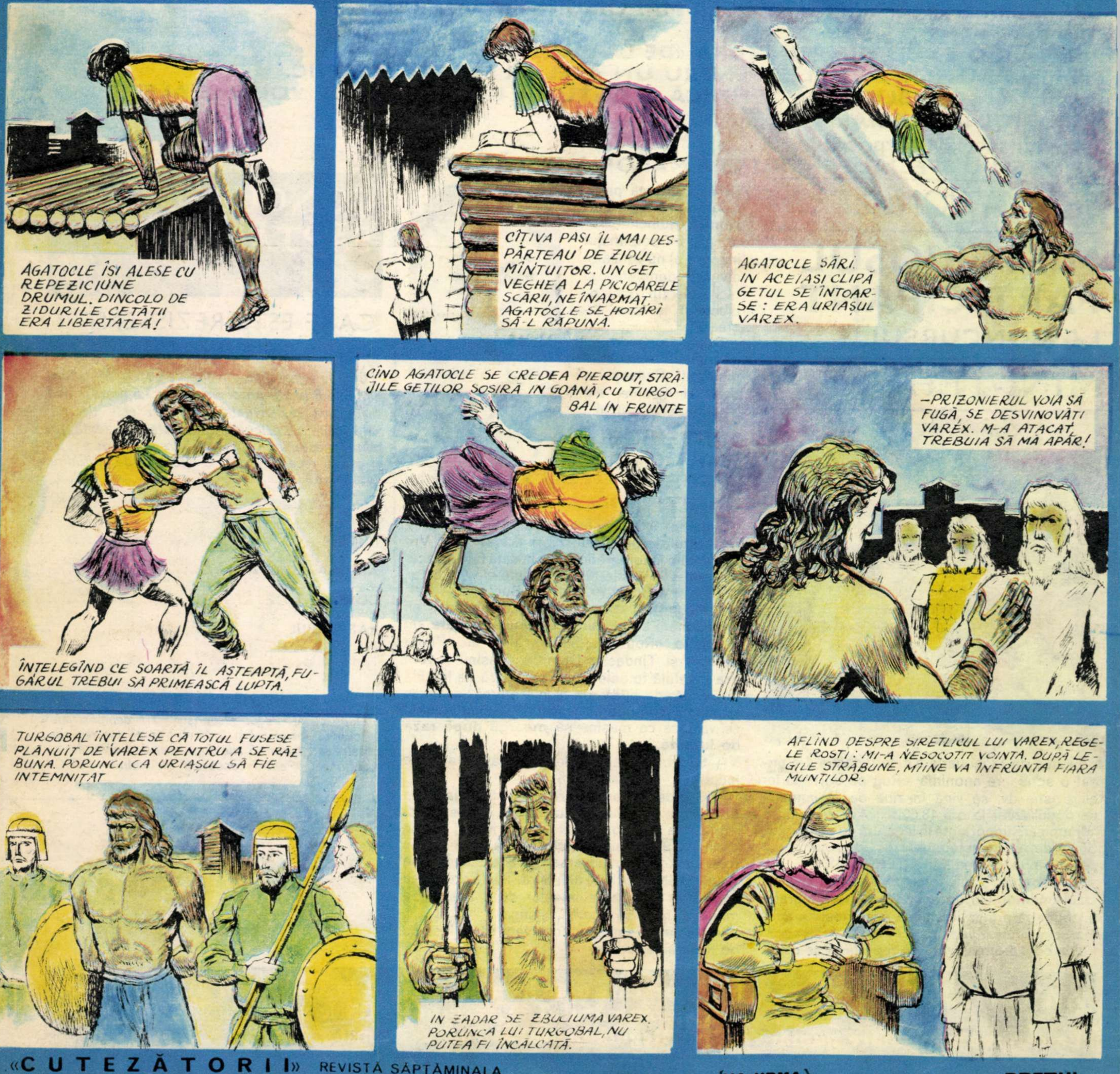
AGATOCLE ÎȘI ALESE CU REPEZICIUNE DRUMUL. DINCOLO DE ZIDURILE CETĂȚII ERA LIBERTATEA!
CÎTIVA PAȘI ÎL MAI DESPĂRȚEAU DE ZIDUL MÎNTUITOR. UN GET VEGHEA LA PICIOARELE SCĂRII, NEÎNARMAT. AGATOCLE SE HOTĂRÎ SĂ-L RĂPUNĂ.
AGATOCLE SĂRI. ÎN ACEIAȘI CLIPĂ GETUL SE ÎNTOARSE: ERA URIAȘUL VAREX.
ÎNȚELEGÎND CE SOARTĂ ÎL AȘTEAPTĂ, FUGARUL TREBUI SĂ PRIMEASCĂ LUPTA.
CÎND AGATOCLE SE CREDEA PIERDUT, STRĂJILE GEȚILOR SOSIRĂ ÎN GOANĂ, CU TURGOBAL ÎN FRUNTE
—PRIZONIERUL VOIA SĂ FUGĂ, SE DESVINOVĂȚI VAREX. M-A ATACAT, TREBUIA SĂ MĂ APĂR!
TURGOBAL ÎNȚELESE CĂ TOTUL FUSESE PLĂNUIT DE VAREX PENTRU A SE RĂZBUNA. PORUNCI CA URIAȘUL SĂ FIE ÎNTEMNIȚAT
ÎN ZADAR SE ZBUCIUMA VAREX. PORUNCA LUI TURGOBAL, NU PUTEA FI ÎNCĂLCATĂ.
AFLÎND DESPRE ȘIRETLICUL LUI VAREX, REGELE ROSTI: MI-A NESOCOTIT VOINȚA. DUPĂ LEGILE STRĂBUNE, MÎINE VA ÎNFRUNTA FIARA MUNȚILOR.

(VA URMA)

«CUTEZĂTORII» REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
Redacția și administrația: București, Piața Scînteii 1, Telefon 17.60.10
Prezentarea artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentarea grafică: LUCIA SICOMAS

PREȚUL 1 LEU